

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izjava vsak dan sveder izjavljati nedelje in uravnika.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarov.

Na pismena naročila brez istodobne vnosne naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7-00
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Kraljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Aehrenthal.

Dunaj, 16. januarja.

Snočnja »Zeit« je prinesla senzacionalno vest, da je zunanji minister grof Aehrenthal podal demisijo, katero je cesar v principu sprejel. Grof Aehrenthal, ki je bolan, da ostane do začetka delegatnega zasedanja (torej do marca) na Semerinu in odstopi tudi formalno čim se delegatna sesija konča.

Senzacija je bila takorekoč v svojih začetkih udušena. Na Ballhausplatzu so z vso odločnostjo izjavili, da je cela vest iz trte izvita, zlobno izmišljena in brez vzake podlage. Tako uradno ogorčenje seveda ni vzelo preveč resno; navadno so taki dementi le potrdilo vesti, katere zanikajo. Bolj važno je, da smatrajo poročilo »Zeit« za neresnično tudi resni neoficijalni krogi in da ji prav nič ne verjamejo tudi inozemski diplomati, ki so včeraj še in danes raznim inozemskim korespondentom podali tozadevno popolnoma zanikajoče informacije. »Zeit« danes svojo včerajšnjo vest v polnem obsegu vzdržuje ter še pristavlja, da zahteva prestolonaslednik v prvi vrsti odstop zunanjega ministra.

Ker so tudi razni berlinski listi vest komentirali in ker je prešla v vse svetovno časopisje, je poročilo dunajske »Zeit« vendarle vredno komentarja, akoravno govori vse za to, da je v danem trenutku neresnično.

V danem trenutku. Kajti res je, da pozicija grofa Aehrenthala nikakor ni ugodna. Krog njegovih nasprotnikov postaja vedno silnejši in širši, ter vedno ofenzivnejši. Napadu starega barona Fuchsa pred solnograškimi kmeti, je sledil včeraj bojni krog patra Bauchingerja, ki oznanja grofu Aehrenthalu najostrejšo opozicijo nemških klerikalcev. Dr. Korošec se je v delegacijah v imenu klerikalnih Jugoslovancev pripojil Aehrenthalovim sovražnikom in tako je zunanja oblika klerikalne farlange, ki stoji hišnem gospodarju palače na Ballhausplatzu po življenju, gotova; od barona Fuchsa do našega Demšarja, vse je edino v zahtevi »križajte ga«.

Toda to so vojaki, ki s svojimi telesi zakrivajo voditelje. Treba preiskati argumente Aehrenthalovih nasprotnikov in jasni bodo postali tudi notranji nagibi in skrite gibalne sile, ki komandirajo to hrabro četo.

Dr. Korošec je v svojem delegatnem govoru obsodil Aehrenthalovo

vo mirovno politiko napram Italiji in napadal zunanjega ministra radi tega, ker ni izročil vse oblasti nad usodo države bojaželjnemu šefu generalnega štaba, ker se je branil, presilno napeti patrijotično struno požrtvovalnosti za vojaške izdatke. — Dr. Korošcu je bila aneksijska politika všeč, graje vredna pa treznost, s katero se je v zadnji dobi varoval naš zunanji urad preveč poudarjane ekspanzivnosti na Balkanu in presilne občutljivosti napram Italiji. Dr. Korošecov govor je bil odsev tedanje kampanje, ki jo je vodila na Avstrijskem klerikalna žurnalistika od »Reichspost« do »Slovenca« proti ministru, ki za ceno nezanesljivega prijateljstva z Italijo ogrožava varnost države. Kmalu nato je bila ta vojaška kampanja končana, pod vtiskom zaupanja, ki ga je izrazila tako ogrska kakor avstrijska zbornica Aehrenthalovi politiki in pod vtiskom ponesrečenega debuta novega vojnega ministra Auffenbergja, je morala »vojaška« argumentacija nekoliko v ozadje, baron Fuchs je oddal v Solnogradu takorekoč zadnji strel iz tega kanona, obenem pa zapalil drug možnar, s katerega strelja klerikalna artilerija z isto vehemenco, kakor poprej iz kanona. Pater Bauchinger je včeraj povedal, da hočejo krščanski socijalci boj proti grofu Aehrenthalu predvsem tudi radi tega, ker nam je s svojo nesrečno roko hotel odutjati najvernejšega in najzvestejšega zaveznika — Nemčijo. — Tudi ta argument ni brez objektivne podlage.

Nekdaj tako tesno razmerje avstrijsko-nemško je postalo faktično hladnejše, to se pravi, Avstrija se je v zadnjem času potrudila, varovati v svoji zunanji politiki nekoliko več samostojnosti ter se poskušala otrestiti absolutne komande nemškega kancelarja. Zgodovina marokanske krize je odkrila to tendenco ter pokazala svetu, da se je grof Aehrenthal vendarle naveličal veljati v koncertu evropskih velesil le za tajnika nemškega kancelarja. Naveličal v velikem interesu države. Bajka o »schimmernde Wehr«, ki jo je pripovedoval nemški cesar dunajskim očedom, je že zdavnaj kot taka razkrita. Nemčija je v aneksijski krizi sicer vršila svojo zavezniško dolžnost (in nič več), toda šele potem, ko si je bila glede dobička na jasnem. Kar je zunanji minister seveda že takrat vedel, to je urbi in orbi razkril sedaj tudi nemški historik in publicist dr. Friedjung v reviji »Nord und Süd«, v kateri pripoveduje, da se je morala Avstrija odločiti, da plača Turčiji 50

milijonsko odškodnino za anektirane dežele vsled nemškega pritiska. Za 50 milijonov iz žepa avstrijskih davkoplačevalcev si je Nemčija ohranila dobre prijatelje v Carigradu ter svoje še boljše kupčijske stike v sultanovem cesarstvu! Grof Aehrenthal ve bolj, kakor kdo drugi, na kako nerealen način nas je spodbujala Nemčija v poaneksijski dobi pri naših balkanskih odjemalcih in Aehrenthalovi diplomati na jugu so mu mogli poročati marsikatero zanimive podrobnosti iz teh »zavezniških« akcij na Balkanu. To je dalo misliti in moralo je prepričati, da pomenja doseganje najnižje razmerje med Berlinom in Dunajem ne le težkoče v notranji politiki, temveč velikanske gospodarske škoda za celo državo.

Po malem je začel zunanji minister obračati. Prišlo pa so vojaške difference in prišla je italijanska kampanja. Klerikalni srd proti svobodni Italiji je bruhal z vso ognjevitostjo ter grozil razmerje med obema državama resno pokvariti. Grofu Aehrenthalu je moralo biti to posebno neprijetno baš v trenutku, ko je poskušal rahliti naše severne vezi. Vedel je, da pomenja konec trozveze konec samostojne avstrijske zunanje politike in da nas Nemčija zveže popolnoma ter dobi popolnoma v svojo oblast, čim se odloči Italija. V tej argumentaciji tičijo globoki vzroki popustljivosti napram raznim italijanskim provokacijam, katero očita »patrijotično« časopisje avstrijski diplomaciji. Kdor pazno zasleduje dogodke, spozna, kako upravičena je bila ta argumentacija. V njej so slučajih se more konstatirati, da pridejo razne hujskarije baš preko nemških listov iz rajha v svet in o raznih protiaustrijskih demonstracijah je vedelo baš vedno poročati monakovsky, berlinski časopisje, avstrijska sovražna pa je italijanski publiki tolmačila »Juta«, internacionalna klerikalna telegrafna agentura. Ta dejstva niso ostala neopažena, pokazala so, da želijo naši zvesti zavezniki na severu čim slabšega razmerja med Italijo in Nemčijo. Niše dolgo, ko je padla v nemških političnih krogih beseda o »den Dreihund auseinanderreißeln«, kar le predboro označuje celotno situacijo.

Nemška diplomacija nima večje želje, kakor čim prej strmoglaviti nekomednega avstrijskega zunanjega ministra ter uvesti v medsebojnem razmerju zopet nekdanje idilične razmere. Nasprotja so se tako potestila, da si stojita Aehrenthal in nemški poslanik na Dunaju danes

celo osebno kot protivnika nasproti in v nemških krogih se stavi za Avstrijo sramotno in ponižujoče vprašanje: ali Tschirschky ali Aehrenthal.

Bojaželjni vojaški krogi, masčevalnost klerikalizma, predvsem pa nasprotstvo nemške diplomacije — to so nasprotniki grofa Aehrenthala. Tem bo moral zunanji minister podleči prej ko slej. Vest »Zeit« je »iz trte izvita«, ker ni še aktualna, toda že jutri je lahko aktualna.

Shoda na Uncu in na Rakeku.

Narodno-napredno politično društvo za cerkniški okraj je bilo za nedeljo sklicalo dva imenitno vspela shoda na Uncu in na Rakeku. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je poslal na ta shoda kot govornika drž. poslanca dr. Ravniha. Namen obeh shodov je bil, pripravljati tla za bližajoče se občinske volitve rakovske občine. Zategadelj se je govor omenjenega glavnega govornika sukal v prvi vrsti okrog tega predmeta. Pojasnjeval je zbranim množico volitev pomen občine in obč. volitev, razlagal zdravo obč. politiko za kmetijske občine, razkrival zavržna sredstva, ki se ž nji tudi v tej občini bore klerikalci proti naprednjakom, izdali so sedaj tik pred volitvami letak poln laži in neresnice računsi stem, dana nje nihče več odgovarjati ne bo mogel. V nadaljnjem svojem govoru je g. poslanec govoril o političnem položaju v deželi sploh ter temeljito pojasnil stremeljenja in način borbe obeh strank, ki si stojita nasproti, narodno-napredne na eni, klerikalne stranke na drugi strani. Na shodu na Rakeku je govoril poročal nekoliko tudi o državnem zboru. Izvajal je nekako te-le misli.

»Ko me je narodno-napredna stranka postavila kandidatom za državni zbor za slovensko metropolo Ljubljano, so pričeli klerikalci agitirati, češ kaj hočete s takim poslancem, ki bo v zbornici čisto osamljen, ki ne bo imel za seboj nobenega močnega kluba. Ne bo imel nobenega vpliva, pa nobenih uspehov. Vše takrat sem na to odgovorjal, da bi bilo želeči, da se poleg klerikalnega slovenskega kluba ustanovi v zbornici klub ostalih jugoslovanskih poslancev, podobno klubu južnih Slovanov v stari zbornici. Ta klub in klerikalni klub naj bi v narodnostnih vprašanjih in zlasti v vprašanjih jugoslovanske politike postopa-

la enotno. Seveda bi morali klerikalci, ako jim je sploh bilo za kakšno enotno postopanje, nam naprednim, oziroma neklerikalnim poslancem uglediti pot k taki združitvi s tem, da ublažijo od njih ustvarjena ostranost nasprotstva tu doma. Prenehati bi zlasti morali s svojim nenavnim političnim bojkotom, ki v resnici ni nič drugega kakor gospodarski bojkot. Ako pa po zaslugi klerikalcev do take združitve ne pride — tako sem izjavljal že pred volitvami — potem se nameravam priklopiti Čehom, ki zastopnika Ljubljane gotovo ne bodo pustili brez pomoči.

Tako se je tudi zgodilo. Ljubljanci so na klerikalne agitatorične marnje odgovorili s tem, da so me v moj ponos z veliko večino volili za svojega poslanca. No, in v državnem zboru so klerikalci v resnici pričeli delati na osamljenje ljubljanskega drž. poslanca. Posrečilo se jim je onemogočiti ustanovitev kluba južnih Slovanov, izvalili so v svoj tabor istrske poslance, poslanca tržaške okolice dr. Rybára in celo naprednega kraškega poslanca dr. Gregorina. Zunanji smo ostali jaz in napredni dalmatinski poslanci. V slovenski javnosti se je takrat dvignil velik vihar, ki je primoral poslanca dr. Rybára in dr. Gregorina, da sta zopet izstopila iz hrvaško-slovenskega kluba.

Jaz pa sem bil potrkal na vrata češkega kluba in odprla so se mi na stečaj. Da sem se priklopil ravno klubu mladočeskkih poslancev, storil sem zategadelj, ker so Mladočehi vže po svojem programu nam sorodni in pa zaradi tega, ker so v celi češki državi državnozbornskih poslancev najvplivnejši. Ako sem hotel vzlic izolaciji s strani ostalih slovenskih poslancev doseči kakih uspehov za slovenski narod in za svoje volilce, tedaj sem mogel to storiti le v klubu, ki ima moč in veljavo tudi navzgor. Kaj bi mi koristilo, sedeti vseh šest let v kakem nepomembnem klubu, tam životariti v vlogi neizprosne opozicionalca napram vladi ter dosledno glasovati proti vsem vladnim predlogom, kar bi — ne da se tajiti — odgovarjalo uzaljenju, od vlade prezirani slovenski duši. Toda to bi bilo povsem negativno delo, a volilci me niso poslali na Dunaj za tako delo. Hočejo od mene pozitivnih uspehov, tako z ozirom na splošnost, kakor še več pomoči v mnogobrojnih zasebnih zadevah. Takih uspehov pa je mogoče doseči le tedaj, ako imam močno zaslombo v parlamentu samem.

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Prva knjiga.

(Dolje.)

Adrian je bil med tem prišel v ulico, ki je bila prazna in zapuščena, dasi ne oddaljena od mesta vstaje, in se je zdaj obrnil od svojega predzrnega spremljevalca.

»Rudolf« mu je rekel »zapomni si — nobenega nasilstva proti meščanom. Vrni se k množici, zberi prijatelje naše hiše in odpravi jih s prizorišča; ne osramoti Colonnov s tem, da bi ta dan storil, kako nasilnost; obljubi našim pristašem v mojem imenu, da prisegam pri viteškem redu, ki sem ga prejel iz cesarjevih rok, da bo moj meč kaznovati Martina di Prato. Rad bi se vrnil med množico, a že moja navzočnost bi napravila vtisk, da odobravam njeno početje. Pojdi — ti imaš pri vseh nekoliko veljave.«

»Da milostivi gospod, veljavo svojih udarcev,« je odgovoril srditi

vojščak. »Vaše naročilo je trdo in rad bi jih pustil še nekaj ur prelivati nesnažno kri. Toda — opravičite mi, ali ne nasprotujem, izpolniti vaše povelje, nkazom mojega gospodarja, vašega sorodnika? Jaz sem v službi starega Stefana Colonne, ki ne štedi ne s krvjo, ne z denarjem, izvemši s svojim — naj ga bog blagoslovi! — in s prisego sem vezan mu biti pokoren.«

»Hudič« je zamrmral vitez in rdečica jeze je žvignila čez njegovo lice. Toda zadržal je v sebi porajajočo se ljutost in rekel mirno, a dostojanstveno: »Stori, kakor sem ti ukazal; naredi vstaji konec — naj bomo mi tista stranka, ki potrpi. Poskrbi, da bo čez uro vse mirno in pridi jutri k meni po svojo nagrado; sprejmi ta mošnjček v dokaz, da ti še drugače posvedočim svojo hvaležnost. Kar se tiče mojega sorodnika — priporočam ti, da govoriš o njem z večjo spoštljivostjo — vedi, da ravnam po njegovem naročilu. Slušaj! Šum narašča — boj postaja hujši — idi — ne izgubi nobenega trenutka.

Vsled patricijeve mirne odločnosti nekoliko ugnan, se je Rudolf, ne da bi kaj ugovarjal priklonil, spustil denar v svoj žep in odšel tja, kjer je bila gneča največja. A predno je tja dospel, se je naenkrat zgodila reakcija.

Mladi vitez je ostal sam in sledeč z očmi odhajajočemu najemniku, na čigar blesteči šljem je zapadajoče solnce od strani metalo svoje žarke, je bolesto govoril sam sebi: »Nesrečno mesto, vir vseh velikih spominov — padla kraljica tisoč narodov — kako ti tvoji strahopetni nezvesti otroci oropavajo krono in kako te pustošijo! Tvoji velikaši so ti sovražni — ljudstvo kolne plemstvo — tvoji duhovniki, ki bi morali sejati mir, delajo razdor — poglavar cerkve zapušča tvoje imenitno obzidje, skrivajše je postala njegova domovina, njegova škofija je postala fevd, njegov dvor je prišel v galsko vas — in mil mi, ki smo iz najplemitnejše rimske krvi, — mi, sinovi cesarjev, ki smo iz rodu polbogov, štimo uporno zaničevano državo z meji najemnikov, ki zaničujejo našo strahopetost, a se puste od nas plačati — ki so naše sosesčane napravili za sužnje in vladajo njihove postavne gospodarje. O, da bi mi, dedni poglavarji Rima to čutili — o, da bi mogli v hvaležnih srcih naših sosesčanov najti svoje zanesljivo varstvo.«

Mladi Adrian je tako globoko čutil vznemirjajočo resnico vsega tega, kar je govoril, da so mu solze nevolje tekle čez lice. Ni se jih sramoval, ko jih je otrival, zakaj sla-

bost, ki joka nad padlimi rodovi, to ni ginjenost ženske, nego angelja.

Obrnivši se počasi, da bi zapustil ta kraj, ga je naenkrat ustavil glasni, skozi ozračje doneči klic: »Rienzi! Rienzi!« Od kapitolskih zidov pa do struge blesteče Tibere je donelo to ime na vse strani; in ko se je glas izgubil, mu je sledila tako globoka, tako popolna, brezhibna tihota, kakor da je smrt sama prišla v mesto. In zdaj je stal na čelu množice, višje od nje — na kupu kamenja, namenjenega v varstvo meščanov pred meščani znešenega, pri katerem v novejšem času med sovražnimi strankami pogostoma primerjajočih se spopadov — čudoviti mož, v katerem so bili bolj kakor v celem njegovem rodu združene sijajne lastnosti enega veka s propadlostjo drugega veka.

Od prizorišča je bil Adrian tako oddaljen, da je mogel razločiti samo temne obrise Rienzijske postave; slišal je slabo njegov glas, opazil je samo na zamolklem, a zibajočem se morju ljudi, na čije razkrite glave so sijali zadnji solnčni žarki, neizrečni vtisk, ki ga je — od sodobnikov skoraj kot čeznaravna popisana zgovornost — ki jo je pa bolj pripisovati sočutju poslušalev, kakor duhu moža — napravila na vse, ki so s srcem

in z dušo srkali vase reko njenih govorečih misli.

Resnemu očesu Adriana di Castella je bila ta postava le malo časa vidna, le v presledkih je ta glas prišel do njegovega ušesa; toda ta kratki čas je zadostoval za tisti učinek, ki ga je Adrian sam želel.

Novo navdušeno upitje, resnejše in trajnejše od prejšnjega, izrazujoče osvobođenje močnih misli in ljutih čustev, je kazalo, da je govora konec. Po trenutnem premolku je bilo videti, da se je množica valila na vse strani in se v pestrih gručah pomikala po ulicah, vsi prevzeti trajnega in mogočnega vtiska, ki ga je nanje napravil govor. Vsako lice je žarelo, vsak jezik je govoril, kakor živ duh je govorikov ogenj vdrl v prsa poslušalcev. Grmel je zoper nevredno nastopanje plemstva, a je z eno besedo razorožil besnost plebejcev — oznanjal je svobodo, a se upiral nebrzdanosti. Obetojoč boljše prihodnost je pomiril sedanost. Grajal je njih prepire, a zagovarjal njihovo stvar. S slovesno obljubo, da bo jutri dana pravičnost, je ukrotil masčevalnost današnjega dne. Tako velika zna biti moč, tako zanosita zgovornost, tako strašen genij enega moža — brez orožja, brez slave, brez meča in brez hermeline — ki govori zatiranemu ljudstvu. (Dolje prih.)

Z zadovoljstvom in s hvaležnostjo lahko konstatujem, da mi je češki klub naklonil najizdatnejšo pomoč; morda celo v višji meri kakor kakemu poslanemu češke narodnosti.

Ne bom navajal posameznih dejstev in podrobnosti, bilo bi tudi nepolično od mene, ali dvoje momentov pač lahko poudarim v javnosti.

Prva pomoč mi je prišla v zadevi državne obrtne šole v Ljubljani. Znano je, da se je vlada še za stare poslaneke zbornice zlasti po prizadevanju poslanca Ivana Hirbarja bila odločila, v Ljubljani ustanoviti popolno državno obrtno šolo. Za nas Slovence je ustanovitev važnejša od vsake srednje ali celo visoke šole. Po razpustu prejšnje državne zbornice pa je vse nekam sumljivo utihnilo. Zanesljive poizvedbe so dognale, da je nemški Nationalverband uspešno spletal v ministrih. Skoro da je dosegel, da bi se v Ljubljani obrtna šola sploh ne ustanovila, ali vsaj ne v prvotno namenovanem obsegu, gotova stvar pa je bila, da se šola še ne otvori v šolskem letu 1911/1912. Pod nemškimi vplivom stoječi finančni minister je odredil prispevke obrtni šoli. Vzlic temu pa se nam je posrečilo, takorekoč v zadnjem trenutku in z naporom vseh sil, da je finančni minister odprl svojo bagajnico in da je državna obrtna šola — četudi nekoliko zakasnela — v jeseni prišla z rednim podukom.

Prav tako izdatna pomoč, in to kar s strani cele češke jednote, ki šteje v parlamentu nad 80 poslancev, mi je prišla v mojem boju, ki sem ga bil prišel prvi v zbornici proti pomembni ali sistemu Hochenburgerjevemu in proti zagrizenemu postopanju predsednika ljubljanske deželne sodnje dvornega svetnika Elsnerja. Primorali smo ministra, da je odgovarjal na moje interpelacije. S svojim odgovorom je pravosodni minister podal dokaz več, da imamo v njem na ministrski klopi zgolj nemško-nacionalnega politika. S tem, da smo ga prisili zopet enkrat sneti krinko z obraza, je minister takorekoč napravil novo zarezo v vejo, ki sedi na njej. Zakaj, da načela v tem ministrovem odgovoru, ki si ga je bil prikrojil po ljubljanskih informacijah, trajne veljave ne bodo imele, to mu lahko jamčim. Boj proti njemu se nadaljuje. Iz našega češkega kluba je bil vložen tudi nujni predlog glede imenovanja sodnikov na Češkem. Ta predlog je še vedno v razpravi. Tudi z odgovorom na ta predlog se je pravosodni minister zatekel, moral je bržati iz zbornice. Po tem nujnem predlogu pride zopet kaj novega na vrsto, zakaj miru ne bo imel, dokler ne bo prišel do zavesti, da je veliko boljše zanj, če si poišče stari svoj sedež v nemškem Nationalverbandu, s katerega je povzdigaval avstrijske ministre à la lanterne, kakor pa da sedi v kronskem svetu.

Naj omenjam le mimogrede klavrne vloge, ki so jo igrali naši klerikalci ob tem od naše strani začetem boju. Javno so smišlili in omalovaževali vso akcijo s prav nepriskritim namenom, dokazati ministru, da so oni na njegovi strani.

Lahko bi navedel še več zadev, ki so v njih Čehi bili morda največjejši klubovi tovariši, n. pr. zadeva mestne občine Ljubljanske, koje relativno ugodno rešitev smo pospešili v neverjetno kratki dobi. Tudi v tej zadevi sem prejel na svojo interpelacijo s strani ministra za notranje zadeve odgovor — znano je, da ministri niso nič kaj radodarni z odgovori na interpelacije —, ki pa ni bil nič kaj laskav za našo deželno vladu.

Prišlo je na to glasovanje na šestmesečni proračunski provizorij. Čehi so sklenili iz razlogov, ki jih hočem navesti, glasovati za ta provizorij. Mene je vezal klubov sklep. Če bi to glasovanje tudi imelo pomen kaknega vota za vladu, bi glasoval za provizorij vlad klubove discipline in pa ker bi mi tako volevala moja čast. Zakaj nehoteno bi bilo od mene, da bi od kluba, ki mi je dal gesto-ljubno streho, zahteval le koristi, podpore in udobnosti, kadar bi se pa šlo za klubove koristi, pustil klub na ordu. Zato sem brez dolgega premisleka sklenil glasovati v smislu klubovega sklepa. Samo enkrat sem jim odredil pokorščino, a klub mi je dal rade volje svoj dispens, ko sem v nasprotju s klubom glasoval za predloge v korist učitelstva, žal te predloge niso našle potrebne večine v zbornici. (Slovenec) je potem lagal, da sem glasoval proti tem predlogom.)

Glasovanje za provizorij ni pomenjalo kake zaupnice vladi. Predvsem take zaupnice vlada sama ni zahtevala. Vlada je prav spretno v proračunski provizorij zavila velikanske kredite za ljudske potrebe, za izgradbo telefona, od te vsote bo tudi na naše kraje, zlasti še za Ljubljano, odpadel precejšen del, za nabavo novih železniških voz in dr. Ministrski predsednik je torej lahko mirno dejal, proračunski provizorij dovoljuje sebi, ne meni. Mirnost ministrskega predsednika pa je imela še drugo podlago. Mislim, da ga ob njegovem nastopu niso zaman imenovali § 14. ministra. V slučaju, da bi zbornica odredila provizorij, bi jo grof Stürckh poslal domov, provizorij — pa brez prej omenjenih kreditov — bi uveljavil s § 14., s tem zaeno pa bi bile zlasti tudi pokopane vse v korist uradništva vlozene predloge, ki smo jih bili s tako težko silo iztisnili iz vlade. Stori bi naravnost naglaven greh, greh v prvi vrsti proti parlamentu in parlamentarnizmu, ako bi stranka, ki odločuje večino v zbornici, odredila v tako važnem momentu. Seveda stranke, ki te odgovornosti ne nosijo, so se lahko postavile v opozicijsko pozo, demagoško je pri tem tudi igralo svojo vlogo.

Sicer sem pa mnenja, da je treba nekoliko previdnosti, ako se hoče poslancem z doma dajati nekako gebundene Marschroute. Poslanec mora imeti pred seboj cilje, ki jih skušaj doseči. Da ti cilji ne smejo biti navzkriž, da se ti cilji ne smejo niti v najmanj istovetnosti s poslančevimi osebnimi in zasebnimi koristi. Kako hoče poslanec doseči omenjene cilje, je docela stvar taktike, a pravilno taktiko mora ubrati le vojskovedja, ki pozna teren od blizu in natanjko, ki so mu znane vse zveze in vsa pota, nikakor pa ne morda kak vojni minister, ki sedi doma za zeleno mizo, še manj pa kak vojni poročevalec. Torej ali za vladu, ali proti vladi, rešitev tega vprašanja je prepustiti poslancu samemu; seveda, ako bi se poslanec izkazal kot očividno slab taktik, ako bi ne imel drugega pokazati kakor neuspehe, ali pa celo, ako bi postopal lahko ali slaboverno, potem naj se mu zgodi kakor večini naših generalov po cesarskih manevrih.

Koncem svojega govora je gosp. poslanec še izrazil svojo veselje, da ste se v boju proti skupnemu nasprotniku našli obe napredni stranki, narodno-napredna in socialno-demokratska stranka. Tako bi moralo biti vedno in povsodi.

Obisk na obeh shodih je bil ja-

ko lep. Prijeli so sami sreli metjevolleli, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem govornikov. Izrečene besede so očividno padle na rodovitna tla. Znamenje pa to, da je napredna misel tudi v našem kmetijskem ljudstvu uhoreninjena. Treba je le, to misel odvrstiti in našemu ljudstvu vzbuditi zavest, da ni osamljeno, ampak da se lahko ojaši na krepko politično stranko. Temu pripomorejo največ stvari, kakršna sta bila ob nedeljska shoda in pa časopis. Delujmo v tem smislu!

Izjava nove francoske vlade.

Pariz, 16. januarja.

Vladna izjava, s katero se je novi francoski kabinet predstavil obema zbornicama, poudarja, da je prva naloga novega kabineta ratifikacija francosko-nemške pogodbe, ki jo je zbornica že odobrila in jo ima sedaj v rokah senatna komisija. Ta pogodba, ki jo bo v kratkem izpolnil sporazumno s Špansko, bo podlaga protektoratu nad Marokom, ki je cilj francoske politike v Afriki. Obenem bo ta pogodba utrdila in razjasnila tudi razmerje z Nemčijo. Francoska vlada pa na slej ko prej chrnila svoje prijateljske zveze. Vlada je odločena, varovati svojo avtoriteto in javni mir ter prevesti pod kontrolo obeh zbornic skrb za socialni razvoj in socialno vzgojo. Skrbela bo zato, da se zakonit službeni pragmatični volilna reforma in bo varoval posvetno šolstvo proti sistematičnim napadom. Skušala bo tudi kolikor mogoče hitro, pravično izpremeniti penzijski zakon in iz dohodarskega zakona odpraviti vse krivične določbe. Posebno pa bo vlada skrbela za krepko naraščanje narodnega premoženja ter skušala spraviti v sklad finančno moč države z vojaško in mornariško veljavo republike.

Vadna izjava se konča: »Kakor je naša dežela miroljubna, vendar ni gospodar slučajev in hoče ostati vedno na oni višini, ki je za republiko dolžnost. Armada in mornarica bosta vedno ena glavnih skrbí vlade, ki vidi v njih svete stebre republike in domovine.

Italijansko - turška vojna.

Carigrad, 15. jan. Tripolitanska poslanca Ferhard in Baruni sta poslala iz Delibada s posredovanjem turškega česopisa italijanski vladi odprto brojavko, v kateri v imenu vsega prebivalstva zavračata proklamacijo, ki jo razširja Italijani s pomočjo aeroplanov in v kateri se pozivljajo Tripolitanci, naj odlože rožje. V brojavki izjavljajo, da bodo Tripolitanci do zadnje kaplje krvi branili svojo domovino.

Rim, 16. jan. Vojna ladja »Vultur« je razdelala dve arabski ladji, ki ste bili namenjeni s orožjem v Asab.

Rim, 16. jan. Italijanske vojne ladje so rekognoscirale včeraj obalo, zahodno od Tripolisa, in so opazile sovražne čete v Zuari. Ko so oddali par strelav, so se vrnile v Tripolis.

Napoli, 16. jan. S parnikom »Niger« se je odpravilo v Smyrno 150 Tripolitanecv, ki so bili izgnani iz Tripolitanije. Med njimi sta carinski ravnatelj in poštni ravnatelj iz Derne.

Frankfurt, 16. jan. Iz Tunisa poročajo: Italijanski torpedni čolni so ustavili poštni parnik »Char-

tage« ter ga odvedli v Cagliari, da izkrea tam aeroplan, ki je bil baje namenjen v Tunis.

Petrograd, 16. jan. »Rje« poroča, da je Sasonov sprožil iniciativo za mirno posredovanje med Italijo in Turčijo ter dal ruskim poslanikom v Rimu in Carigradu tozadevne instrukcije. Temelj za mirovne predloge je, da pripozna Turčija anektajo Tripolitanijske in Cirenejske proti gotovi denarni odškodnini in proti prevzetju enega dela turškega državnega dolga od strani Italije. Sasonova podpira nemška in francoska diplomacija.

Štajersko.

Izvrševalni odbor Narodne stranke nas prosi izjaviti, da so vse vesti o kakršnihkoli zvezah s Stajercijanci in Nemci, o katerih ve poročati »dobro informirano« klerikalno časopisje, popolnoma neresnične. Spravljajo jih v svet s prepozornim namenom, da bi se naši stranki pri narodno čutečih spodnjestajerskih Slovenceh jemal ugled in zaupanje. S tem odpade vsa nadaljna polemika s tozadevnimi članki in noticami, katere priobčujeta »Straža« in »Grazzer Tagblatt«.

Iz Ptuj. (Družinska tragedija.) Kavarnar Makso Kossar je dje časa ni živel s svojo ženo v miru in slogi. Pred kratkim pa se je prepirjal, da tiči glavni vzrok temu družinskemu nemiru v nekem razmerju, ki ga je imela njegova žena z znanim mestnim mogotcem. Žena ga je slednjič pustila in šla na svoj dom v Slovensko Bistrico. Tačas se je pa skušalo spraviti zakonska in v nedeljo je došla Kossarja zopet k svojemu možu. Okoli 11. ponoči je priletela naenkrat v kavarno in vpi-la, da je mož streljal na njo. Bila je vsa krvava. Stražnik je nato šel hitro v stanovanje in našel na postelji štirilenega sinčka težko ranjenega, na sredi sobe je pa stal Kossar, imajoč v vsaki roki samokres. Bil je tudi težko ranjen. Fantek ima rane na glavi in bo težko ušel smrti. Spravili so ga z očetom vred v bolnišnico. Kossarkine rane so manj nevarne.

Iz Polzele v Savinski dolini nam pišejo: V ponedeljek jutraj je začelo goreti v Prymovi tovarni za lesne izdelke, in sicer v tovarniškem poslopju št. 2. To je popolnoma zgorelo. Vsa znamenja kažejo, da je nekdo zažgal. Ko se je požar opazilo, so prihitele požarne brambe: polzelska, braslovska, žalska, kapelska, vranska in šentpavelska ter ga pogasile in omejile. Gašenje je bilo zaradi velikega mraza jako težavno. Škoda je krita z zavarovalnico. Ko je bilo že vse pogaseno, so došli kot po navadi, tudi požarni brambovci iz Celja. O vzroku tega požara se širijo razne govorice, katerim pa ne bo mnogo verjeti.

Roroško.

Trgovska in obrtna zbornica v Celovcu je imela včeraj prvo letoš-njo sejo, katere so se udeležili prvič, pri nadomestnih volitvah novoizvoljeni zbornični svetniki. Predsednik zbornice pl. Bürger je podal po običajnem pcdzdravu novim, ozir. zopet voljenim članom kratko slikodelovnja zbornice v minolem letu in je razvil v kratkih potezih nadaljno delovanje zbornice. Pri volitvi predsedstva je bil izvoljen za predsednika zbornice s 23 glasovi proti enemu zopet pl. Bürger.

Samomor vojaka. Kakor smo že pred kratkim poročali, se je ustrčil v Celovcu neki topničar 9. topničarskega polka. Ta je letošnji novinec Maks Janda, doma iz Dunaja. Ustrelil se je s svojim službenim samokresom in sicer v trebuh. Pri operaciji se je posrečilo, da so mu kroglo izr zali, vendar je dvomljivo, ali jo je okrevaj. Vzrok samomora baje niso službene razmere, marveč domotožje.

Neprevidnost. V ponedeljek zjutraj so našli vrtnarja Pavla Kolničarja v Beliaku v svoji sobi zadušnega. V sobi so našli poleg njegove postelje popolnoma pregoreno preprogo, ki se je vnela vsled nengaslega ostanka cigarete, ki jo je vrgel Kolničar bržkone že iz postelje na tla. Kolničar je bil star šele 27 let, in je doma iz Velikoveca na Koroškem.

Primorsko.

Imenovanje pri državni železnici. Postajenačelnika v Volčji dragi in Prvačini g. adjunkta Frane Zemlja in Jakob Kreh sta pomaknena v VIII. službeni razred uradnikov c. kr. drž. železnice in imenovana za oficijala.

Iz mornariške službe. Za poveljnika avstrijske vojne flotile križark je imenovan kapitan Pavel Fiedler.

Požar. V Gorici je pogorela na Korsu trgovina z zlatino Ambrožičeva. Ogenj je bil bržkone potaknjen. Škoda znaša nad 1000 kron. — V ponedeljek je izbruhnil požar v bližini Soškega mesta v Gorici. Gorelo je več hiš, vendar pa se je posrečilo ogenj še pravečasno omejiti. Pri gašenju se je težko poškodoval en gasilec. Ogenj je povzročil baje neki tujeec, ki je vrgel v pijanosti gorečo smotko v drvarnico, napolnjeno s slamo in drvimi.

Stavka skladiščnih delavcev v Trstu. Včeraj so pričeli stavkati skladiščni delavci v Trstu. Voštvo skladišč je s predvčerajšnjim dnem opustilo plačila za čenzurno delo po urah, in določa čenzurno nagrado po dovršenem delu, ki ga cenijo od vodstva določeni cenileci, bivši večletni delavci.

Tatvine na južni železnici v Trstu. Včeraj so imeli uslužbeni južne železnice v Trstu zopet shod, na katerem so odločno zahtevali, da se nemudoma odslovo ključarji dunajske družbe za straženje. Shoda se je udeležil tudi ravnatelj tržaškega inspektorata Fraisse, postajenačelnik Zbona in več uradnikov. Po jako burni debati so sklenili železnice, da se vrnejo na delo pod pogojem, da južna železnica do četrtka definitivno odgovori ali hoče ustreči njihovim zahtevam ali ne. — V slučaju, da bi železnica ne odprstila dunajske družbe, prično železnice takoj s stavko.

Lovska nesreča. Podpredsednik policijskega ravnateljstva v Trstu, nadsvetnik Frenner se je ponesrečil na lovu v bližini Sežane. Padel je iz loveškega voza in se težko poškodoval na glavi. Odpeljali so ga v tržaško bolnico.

Požar na parniku. Na transatlantskem parniku »Carolina«, ki je last parobrodne družbe »Austro-Americana«, se je vnelo med vožnjo iz Amerike skladišče bombaža. Poleg skladišča za bombaž je bilo v sodnjem oddelku tudi več velikih sodov bencina. Bila je velika nevarnost, in le pozornosti nočnih čuvajev na parniku se je zahvaliti, da se ni vnel bencin, vsled česar bi bil cel parnik pogorel. Skladišče bombaža je popolnoma pogorelo.

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohlín.)

(Dalje.)

»Čestitam vam na vaših izbornih uspehih.« je dejal Sedmič, »le nadaljujte s solo, da ne bo preveč zamude.«

»Za danes dopoldne imata že dosti,« je odvrnil Matizhar, »gonil sem ju dve uri.«

»In kam prodajate potem te izučene pse?« je vprašal Sedmič, ki ga je ta pogovor očividno zanimal.

»Kakor pada,« je dejal Matizhar, »zdaj sem, zdaj tja, zdaj blizu kam, zdaj kam daleč. Tudi drugim hodim v zelje.«

»Tega ne razumem, kaj se to pravi,« reče Davorin.

»Tudi kakemu svojemu stanovskemu tovarišu snem kako kupčijo in spravim svoje blago v denar,« pojasnjuje Matizhar, »prvič so moji psi boljše priučeni vsemu, kar se od njih zahteva in pričakuje, potem pa tudi ne tiščim s ceno previsoko. Zadržne pride v poštev celo pri takih ljudeh, o katerih bi človek sodil, da jim za denar ni prav nič.«

»Kdo je n. pr. tukaj v bližini velik ljubitelj psov?« sprašuje Sedmič. »Vi mi ne boste delali konkuren-ce, to vem, zato vam povem: Borec je kar zaljubljen v lepega psa.«

»Pojte, pojte!« ugovarja Sedmič.

»Ne verjamete?« Samo prav tak mora biti, kot on hoče, ravno take barve, ravno take dlake, ravno takega gobca, ravno takih nšes, ravno takih nog in ravno takega repa; če je za las drugačen, ga ne mara. Pred par meseci je imel psa, ki ga je stal menda sto goldinarjev. Pa je bila že nesreča, čim bolj so pazili nanj, toliko prej je poginil. Nekaj je požrl ali kaj in v par dneh je bilo po njem. Eni so rekli, da sem mu jaz zavdal, ker ga Borec ni od mene kupil, a ko sem nastopil za svojo neomadeževano čast, so stisnili repek med noge in preklicali grdo obrekovanje.«

»Ali od vas ne kupi nič?«

»Saj sem vam že povedal, kako je izbirčen,« je odvrnil kot v jesi Matizhar, »zato pa zdaj išče ne vem kod spet tak-ga psa, da mu bo všeč, ki ga bo prav tako drago plačal in ki mu bo poginil kar nanaglo.«

Zadnje besede so Matizharju nšle nehoče z jezika, kajti hitro jih je hotel potlačiti, prevrgši govor na drug predmet:

»Kaj sem že hotel reči: ali veste, kdo je še postal pasji prijatelj?«

»Kdo?«

»Mrkač! Pomislite, Mrkač, tisti Mrkač, ki mi zmirom zabavlja, da vna moja dresura ni vr dna pol flica. Ta Mrkač je bil ravno včeraj pri-

meni in naročil velikega psa, ki naj bi bil podoben levu. Naj stane, kolikor hoče, je rekel. V treh tednih bi ga rad, pa dresiran mora tudi biti za parado, ker bo živel le v ta namen.«

»Ali bo za vas, gospod Mrkač?« sem ga vprašal, ki se mi je čudna zdela njegova zahteva.

»To vas nič ne briga,« je zabobnelo iz njega in trebušček se mu je potresel, kot bi bil elastičen, »pre-skrbi mi psa, kot ga želim, pa ti plačam, kolikor boš zahteval.«

»Velja,« sem odvrnil in se nisem več brigal, čemu bo Mrkaču pes tak kot lev in za parado dresiran.«

»Za kaj mislite, da bo imel Mrkač psa?« vpraša Sedmič.

»Za se gotovo ne,« je menil Matizhar, »ker on sovraži psa kot vsak bahječ, ampak komu ga bo podaril. Morebiti nastopi s tem paradnim psom svoj snumbitveni pot pri Justinu — saj tisto menda veste, da mu diši mlad nedotaknjen cvet, kar bi bilo nekaj prav užitnega za starega gada, ki se je že plazil tudi že po starem napol razpadlem zidu, ali pa ima Mrkač morda še kake druge namene.«

»Kakšne?«

»Ko bi jaz vedel! Sicer pa mene vse to brigati ne sme. Jaz postavim Mrkaču v treh tednih psa levske podobne in dresiranega za prrdo, pobašem par pisanih papirjev, za katere

se kupi pol bajte, pa mir besedi. Toda ta moja kupčija z Mrkačem ostani med nama, ne da bi jo pravili naprej!«

»Seveda!« odvrne Sedmič ter pristavi: »Ker ste vi meni izšli skrivnost, imel bi tudi jaz nekaj, kar bi ne rad, da bi prišlo vsakemu na ušesa.«

»Prav,« potrdi Matizhar, »od mene zve le tisti, ki sme zvedeti.«

»Ali poznate Jevševeca?«

»Tega z Gorjuše?«

»Da!«

»Poznam.«

»Pri tem Jevševcu imajo dekleta šestnajstih let, Marjanico, ki ni njihova hči. Ko sem šel danes tod skozi Gorjušo po poti, našdem na tisti zeleni trati sredi gozda to deklico, ki je na glas jokala. Vprašal sem jo, zakaj joka in povedala mi je, da ne ve za očeta, ne za mater, da je to zvedela slučajno, ko sta se Jevševeca o tem med seboj pogovarjala zvečer, ter da bo morala služiti, ko bo poljskega dela konec. Ker se mi dekle smili, bi rad, da ji dognal očeta in mater. Soma si ne upa vprašati rednikov. Če bi zdaj vi stopili k Jevševcu in spravili iz njega to reč, bi vam bil jaz zelo hvaležen.«

»Glejte, da za vaše usmiljenje ne zve Borčevka!« de poredno Matizhar.

»Borčevka? Kaj nji to mar?« se čudi Sedmič.

»Prijatelj, Matizhar ima ostre oči,« se zasmije Rupert, »kaj mislite, da jaz ne poznam te ženske in da nisem v nedeljo videl njenih pogledov in njenih kretenj? Vse sem opazil, tudi če sem drugim gledal: kot skobce na globalo! Če se vas še ni lotila, se vas bo kmalu. In če bo videla in zvedela, da imate oči za lepo deklico, kot je Marjanica — Matizhar tudi tu ni tisti, ki bi ne znal stati do pet — bo pa ogenj v stehi. Svoj poznate, kaj je ljubosumna baba! To vam je hudič, živ hudič! Ako bi gorla babja nevoščljivost, kolikor je imajo med seboj, če ima katera kakega moškega, ki bi ga druga rada — če bi ta nevoščljivost gorela, pravim, ne bi trebali nobenih drv za kurjavo. In vendar pravijo, da je nevoščljivost tisti greh, od katerega človek nima prav nobene koristi.«

»Predalč ste zršli od prvotnega predmeta,« opominj Sedmič Matizharja, ki je moral to žensko lastnost kdaj temeljito preštudirati.

»Nič ne dr. Torej jaz roj'em k Jevševcu. Vaša hvaležnost naj bo toliko večja, čim več bom zvedel, zato se bova o njej še le pozneje pomenila.«

Matizhar je oplazil psa, ki sta le-no ležala v travi, z bičem, objubil Sedmiču, da mu bo že snorčil uspeh svojega čbiska pri Jevševcu ter izginil s živalima v gozdu.

(Dalje prihodaj.)

Zima. V Trstu in okolici je padla temperatura nenadoma od snovi do danes zjutraj na - 6° C. Poleg tega je nastala huda burja. Dela v ladjedelnicah in v prosti luki so zaradi tega zelo otežkočena, posebno ker so zamrznila tudi vsa dvigala.

Deželni zbor kranjski.

(Seja dne 17. januarja 1912., ob 10. dopoldne.)

Tiho in mirno je bilo danes v zbornici. Galerije so bile na pol prazne, dasi je bil na vratih deželnega dvorca velik vidljiv napis: »Vstopnice so že vse oddane.«

Pa ne, da bi se kdo bal prevelikih ovacij?! Je že tako, da so časih neprijetne tudi ovacije. Občinstvo je pričakovalo, da bo pri tej seji prišlo na svoj račun ter imelo priliko, se naslajati o dokazih in izkazih udanosti novemu deželnemu glavarju s strani deželnozborske večine. Toda mirno in tiho, brez vsakega šuma, se je napolnila zbornica in glavarjev sedež je zavzel baron Lichtenberg, deželnega glavarja namestnik. Na kratko je otvoril sejo ter oddal besedo deželnemu predsedniku eksceleneci baronu Schwarzu, ki je prečital silno kratek dekret o imenovanju dr. Ivana Susteršiča za deželnega glavarja.

Nenavadno tiho in mirno je bilo v zbornici, šele ko je ekscelenc baron Schwarz, čestitaje segel v roko dr. Susteršiču, se je s klerikalnih klopi slišalo par prav pohlevnih in pridruženih živio - klicev.

Galerija je ostala popolnoma nena in apatična, nihče se ni gnil, nihče se ni oglasil, vse je ostalo mrtvo.

Instalacijo »ljudskega tribuna« na najvišje mesto v deželi in na Slovenskem smo si predstavljali pač nekoliko drugače.

Menili smo, da bo zbornica odmevala od navdušenih in hrupnih ovacij gospodov ljudskih zastopnikov svojemu voditelju, prepričani smo bili, da bodo galerije prenapolnjene dobrega našega ljudstva, ki bo klicalo hosana in trosilo cvetke pred svojega izbranca in izvoljenca. Tako pa grobna tišina vsepovsod v zbornici in na galeriji, mraz zunaj, mraz v zbornici, in tudi v srehi. Ali naj bo to omen za prihodnost?

V trenutku, ko je dr. Susteršič sprejemal čestitke barona Schwarza, se je za njegovim hrbtom pojavila koščena postava škofa Antona Bonaventure. Zdelo se je, kakor da bi se poleg Susteršiča pojavil rdeči Mefisto...

Susteršičev nagovor je bil kratek, brezizrazen in hladen. Takisto hladno so ga sprejeli tudi poslanci, samo Kobi in Košak sta pridruženoma zaklicala živio, Ravnikar in Dular pa sta zaploskala.

Sele ko se je Susteršič zahvaljeval baronu Schwarzu za njegovo naklonjenost, je navzel njegov glas nekoliko na gorkoti, kar se je splošno opazalo. Pregovor pravi, da roka roko umiva — morda sta si tudi dr. Susteršič in ekscelenc Schwarz protistransko dolžna hvalečnosti...?

V naslednjem podajamo poročilo o seji.

Namestnik deželnega glavarja, baron Lichtenberg, otvoril sejo ter da besedo deželnemu predsedniku, eksceleneci baronu Schwarzu, ki prečita imenovanje dr. Susteršiča za deželnega glavarja ter mu čestita, na kar prevzame dr. Susteršič vodstvo deželnega zbora.

V prvi vrsti izreka novi deželni glavar svojo zahvalo cesarju in prosil deželnega predsednika, da izrazi to njegovo zahvalo in udanost cesarju. Zahvaljuje se deželnemu predsedniku in mu čestita na njegovem odlikovanju.

Naloga je dana glavarju po dež. redu in poslovniku. To nalogo hoče izvrševati z odločnostjo in prosi za podporo zbornice.

Nato se obrača v nemškem jeziku na desnico.

Meritornega programa noče razviti. Oseba se je izpremenila, ne stvar. Svoboden stopa na to mesto, odvisen samo od svojega prepričanja.

Deželni predsednik, eksc. baron Schwarz se zahvali za čestitke. Upa, da bo razmerje med vlado in zastopstvom dežele najboljše.

Naznanila deželnozborskega predsedstva. Izročena je bila deželnemu glavarju cela vrsta peticij, ker se te odkažejo odsekom, jih hoče odložiti tako dolgo, da bodo odseki voljni. — Samostojni predlog posl. Reisnerja in tov. o prenosu ene gimnazije v Ljubljani v realno gimnazijo, se odkaže ravnotako pozneje dotičnemu odseku, ko bo ta odsek izvoljen.

Poslanec dr. Lampe predlaga formalno sledeče odseke:

Petijski odsek, obstoječ iz 6 članov,

finančni odsek, obstoječ iz 10 članov,

upravni odsek, obstoječ iz 10 članov,

ustavni odsek, obstoječ iz 10 članov,

šolski odsek, obstoječ iz 10 članov,

obrotni odsek, obstoječ iz 6 članov,

verifikacijski odsek, obstoječ iz 6 članov,

imunitetni odsek, obstoječ iz 6 članov,

odsek za letno poročilo, obstoječ iz 6 članov,

personalni odsek, obstoječ iz 6 članov,

kmetijski odsek, obstoječ iz 10 članov,

Ker ni ugovora, prekine deželni glavar sejo za 10 minut, da se poslanci pogovorijo o volitvah.

Po odmoru odredi deželni glavar volitev ustavnega odseka.

Iz kurije veleposestva je bil izvoljen posl. baron Rechbach s 7 glasovi, iz kurije mest in trgov je bil izvoljen posl. Pirc z 10 glasovi, iz kurije kmečkih občin je bilo oddanih 14 glasov, vsi za posl. Košaka, iz splošne kurije je bilo oddanih 17 glasov, od teh 10 glasov za posl. Dimnika, ki je tedaj izvoljen. Iz cele zbornice je bilo oddanih 37 glasov, in sta bila izvoljena posl. Ravnikar in Demšar.

Pri volitvi finančnega odseka je bil izvoljen iz kurije veleposestva poslanec grof Barbo, iz mestne kurije posl. dr. Triller, iz kmečke kurije poslanec Žitnik, iz splošne kurije poslanec Kobi. Iz cele zbornice je bilo izvoljenih naslednjih šest članov:

Poslanec Lenarčič, poslanec dr. Krek, poslanec dr. Lampe, poslanec grof Barbo, poslanec Margheri in poslanec Pogačnik.

Pri volitvah upravnega odseka, obstoječega iz 10 članov, je bil izvoljen iz kurije veleposestva baron Lichtenberg, iz kurije mest in trgov poslanec Novak, iz kmečke kurije poslanec Povše, iz splošne kurije poslanec Hladnik, iz cele zbornice so izvoljeni poslanci: dr. Lampe, Košak, Višnikar, Jaklič, Piber in Gale.

V ustavni in občinski odsek so bili izvoljeni po kurijah: dr. Eger, poslanec Gangl, poslanec Demšar, poslanec Pegan in poslanec Jarc, poslanec grof Barbo, Višnikar, Ravnikar, Jaklič in Zabret.

V šolskem odseku so bili izvoljeni sledeči poslanci: Grof Margheri, Gangl, Hladnik, Lavrenčič in dr. Eger, Jarc, Perhave, dr. Pegan, Ravnikar in Reisner.

V obrtni odsek so bili izvoljeni: poslanec baron Born, Turk, dr. Zajc, Bartol in iz cele zbornice poslanec Vehovec in dr. Žitnik.

V verifikacijski odsek so bili izvoljeni: poslanec dr. Eger, dr. Vilfan, Zabret, dr. Zajc, Jarc in dr. Pegan.

V imunitetni odsek so bili izvoljeni: poslanec baron Born, dr. Vilfan, Vehovec, Matjašič in poslanec dr. Pegan in Kobi.

V odsek za letno poročilo so bili izvoljeni: poslanec baron Rechbach, Supančič, Ravnikar, Kobi in poslanec Dimnik in Žitnik.

V personalni odsek so bili izvoljeni: poslanec baron Lichtenberg, Reisner, Jaklič, Piber, Dimnik in dr. Zajc.

V kmetijski odsek so bili izvoljeni sledeči poslanci: grof Barbo, Lenarčič, Povše, Dimnik, in iz cele zbornice poslanci: Apfalter, Lenarčič, Zabret, Demšar, Piber in Ribnikar.

Nato prekine deželni glavar sejo za deset minut.

V nadaljevanju seje poroča deželni glavar o konstituciji odsekov.

Zapisnikar prečita nato dopis deželnega predsednika, s katerim se zahvaljuje za vdanostno adreso deželnega zbora.

Predlog Reisnerja in tovarišev se odkaže šolskemu odseku.

Ustavnemu odseku več drugih predlog in več peticij peticijskemu odseku.

Namesto poslanca Mandla se izvoli iz kurije kmečkih občin za reditelja poslanec Vehovec.

Poročilo o delovanju kranjskega deželnega odbora za dobo od 1. januarja do konca decembra 1910 se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslancev v kmetijskih občinah volilnega okraja Trebnje-Višnja gora - Žužemberk - Mokronog - Litija - Radeče se odkaže verifikacijskemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželnega posojilnega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep za

klada deželne prisilne delavce za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep gledališkega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep garancijskega zaklada Dolenjskih železnic za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklepi ustanovnih skladov za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželno-kulturnega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep muzejskega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep normalno-šolskega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklepi bolnišnega, blazničnega, porodničnega in najdeniškega zaklada za leto 1910 in razkazi imovin teh skladov koncem leta 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklepi grškega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o ureditvi in zvišanju dedarjnih plač deželnim cestarjem ter njihove starostne preskrbe se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep melioracijskega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželnega zaklada za leto 1910 se odkaže finančnemu odseku.

Vladna predloga z načrtom vodopravnega zakona za vojvodino Kranjsko se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga izpremenjeni načrt novega lovskega zakona se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o prošnji Friderika Kavčeka, učitelja na petrazredni ljudski šoli v Kočevju, za vstev na zasebni ljudski šoli steklarne v Kočevju prebite službene dobe pri svoječasnih odmeri pokojnine se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o načrtu zakona o pravnih sredstvih proti odločbam in odredbam občinskih in drugih avtonomnih oblastev se odstopi ustavnemu odseku.

Poročilo dež. odbora, s katerim se predlaga deželni proračun za leto 1912 se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora, v zadevi načrta zakona glede uprave skupnih zemljišč, se odkaže kmetijskemu odseku.

Poročilo dež. odbora o prenosu puka in gospodarstva na kmetijski šol na Grmu in v izpremembi šolskega statuta, se odkaže kmetijskemu odseku.

Poročilo dež. odbora o nekaterih priredbah v deželni prisilni delavnici v Ljubljani se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo dež. odbora in zakonski načrt o uravnavi Sore od Godešič do Gorican se odkaže kmetijskemu odseku.

Poročilo dež. odbora glede dovolitve letnega prispevka 600 K za 4 gojenec ustanov. zavoda za gluho-neme se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora, s katerim se predlaga načrt o izpremembi § 13. zakona z dne 13. junija 1882, dež. zak. št. 25, l. 1886, o odkupu novnih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o dopolnitvi volitvah dveh poslancev iz volilnega okraja mesta Ljubljane se odkaže verifikacijskemu odseku.

Poročilo dež. odbora o razdružitvi krajne občine Mošnje v tri samostojne krajne občine: Leše, Ljubno in Mošnje, se odkaže ustavnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o ustanovitvi samostojne krajne občine Sela pri Šumperku, se odkaže ustavnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o pobiranju 140% doklade od interesentov vodovoda v Godovlju l. 1912, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o pobiranju doklad za občino Vrhnika za leto 1912, in sicer v davčni občini Vrhnika 130%, v davčni občini Stara Vrhnika od udeležencev vodovoda pa 180% doklade, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o pobiranju 166% doklade v občini Čelje za leto 1912, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o prevzetju kmetijske - kemičnega preizkuševališča za Kranjsko v Ljubljani za deželni zavod, se odkaže kmetijskemu odseku.

Poročilo dež. odbora o pobiranju 110%, odnosno 109% doklade v občini Sv. Križ pri Svibnjem l. 1912, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o pobiranju 126% doklade v občini Trava l. 1912, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora glede volitve višjih nego 20% priklad za cestne namene, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o pobiranju 120% doklade po davčni občini (mestu) Postojna leta 1912, se odkaže finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o novih splošnih volitvah za deželni zbor vojvodine Kranjske, se odkaže kakor tudi prihodnja dva poročila in sicer:

Poročilo dež. odbora o volitvi deželnega poslancev za volilni okraj kmetijskih občin Vipava - Idrija.

Poročilo dež. odbora o volitvi deželnega poslancev v mestnem volilnem okraju Novo mesto, Višnja gora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško in Ribnica, ustavnemu odseku, ker jih je ta že imel v obravnavi.

Poročilo dež. odbora v zadevi živinozdravniške službe na Kranjskem in o vpeljavi tečajev za izobrazbo živinozdravniških pomočnikov.

Formalno se je oglasil Dimnik, da se obravnava takoj, podpira veleposestvo. Poroča poročevalec grof Barbo. Predsedstvo prevzame baron Lichtenberg. Grof Barbo izvaja, da je treba, da se v ljudstvu z novimi živinozdravniškimi institucijami razširi znanje o živinskih boleznih. Ne ki kmet iz okolice je prišel na deželno vlado, ker je mislil, da bodo tam pomagali njegovi bolni kravi. Zato predlaga deželni odbor:

Visoki deželni zbor izvoli to poročilo vzeti na znanje in deželni odbor pooblastiti, da priredi daljše živinozdravniške tečaje za izobrazbo živinozdravniških pomočnikov. Tudi naj se deželni odbor pooblasti, da za vodstvo takih tečajev v službo vzame diplomiranega živinozdravnika proti primerni nagradi.

Poslanec Ribnikar govori proti. Priznava potrebo, da se nekaj ukrene. Zbornica bo sklenila vpeljati živinozdravniški tečaj za izobrazbo živinozdravniških pomočnikov. Iz stanovskega stališča je to obsojati, kaj bi sicer rekli recimo odvetniki in duhovniki, če bi se ustanovili v njih stanovitvi enaki tečajji. Toda to je celo škodljivo. Naše gospodarstvo je zato slabo, ker primanjkuje strokovnjakov. Treba bi bilo, da bi bil v vsakem sodnem okraju nastavljen strokovnjak. V zadnjem času ravno cepljenje zelo blagodejno vpliva. Tak živinozdravnik bi mogel to vršiti. Kakor duhovnik in zdravnik, bi moral tudi on svoj poklic izvrševati. On pa bi moral vzeti v svoje roke tudi rezanje in splošno gospodarstvo. Ustanoviti bomo morali tudi živinsko zavarovalnico, za to je treba tudi strokovnjakov. Treba je strokovnjakov, ki imajo primerno predizobrazbo, da prireja tudi tečaje in predavanja. Treba je, da dežela da stipendijo takim ljudem, ki se hočejo posvetiti temu stanu. Treba je znesek 3000 K vsaj podvojiti, da se s stipendijo privabi našačje. Poleg tega pa mora biti živinozdravnik glede plače enak državnim uslužbencem, potem se normira tudi lahko poseben tarif. Z živinozdravniškim tečajem ni naši deželi nič pomagano, to je samo varanje kmeta. Živinozdravnik po svojih stidjah ni popolnoma izvežban, treba mu je še prakse, kako pa naj v korist naše živinoreje dela absolut take šole? Pri nas v deželi itak cvete mazaštvo in škoda je veliko večja, kakor pa morebitna korist. Dokazuje na raznih slučajih utemeljenost svojih trditve. Če celo vojaški podkovači ne znajo toliko, da bi mogli vršiti poklic živinozdravnika, kako bodo mogli to tako absoluti. Referent je sam povedal, da se je deželni odbor obrnil na Tirolsko in ravno Tirolci so vendar v naši deželi na posebnem glasu. (Deželni glavar: Žali prebivalstvo druge dežele! Pokličem vas k redu!) Toda gospoda večine se rada zgleduje nad nižje Avstrijsko, kjer imajo dobro razvito živinorejstvo. Zato svari pred takim tečajem.

Poslanec Jarc pozdravlja tečaj na Vrhniki. Govori proti Ribnikarjevim izjavam in izraža mnenje, da bi bili državni živinozdravniki le nekaki birokrati. Zagovarja mazače. »Tečaj naj odpomore mazaštvo. Mazači tudi ne morejo delati čudežev!«

Nato govori poslanec Galle ter podpira referentov predlog.

Poslanec Ribnikar odgovarja Jaron.

Govori poslanec baron Apfalter, čeni vrednost živine na Kranjskem 60 do 70 milijonov. Na Kranjskem imamo najmanj živinozdravnikov.

Poslanec Drobnič govori za predlog istotako.

Poslanec Bartol zagovarja mazače.

Poslanec Hladnik pravi, da živinozdravniki zato nimajo ugleda med kmeti, ker ne nastopajo kot prijatelji kmeta, marveč kot nekaki policaji in kmeta šikanirajo.

Nato pravi, da se ob času volitev zavzel živinozdravnik v Krškem za kandidata Ribnikarja in dal po orožnikih zasledovati klerikalne kmete, ki so kupili živino na Hrvaškem. Hoče glasovati z navdušenjem za predlog.

Poslanec Matjašič govori proti ogledovanju po vaseh, predno dobi posestnik potni list. Pravi, da kmet bolne živine ne bo gnil na sejm. Taji kužnost slinovke in hoče, da se vrše sejm kljub kužnim boleznim.

Poslanec Jaklič predlaga konec debate, ki se sprejme.

Poslanec Piber kot edini pri-glašeni govornik govori proti birokratizmu kot glavnemu krivcu. Pravi, da ima tečaj namen že itak precej mnogo praktično izvežbanih ljudi še bolj izvežbati, ki bi mogli biti tudi živinozdravniku v gotovih slučajih kot pomoč.

V sklepni besedi se obrača grof Barbo proti izvajanjem posl. Ribnikarja, češ, da celo zdravništvo ne more biti brez pomočnikov, babic in v prvi pomoči pri nezdah izvežbanih ljudi. Konstatira, da je namen teh kurzov praktične živinorejce v njih znanju spopolniti, zato je deželni odbor tudi sprejel, kurz samo take, ki imajo že neka kmetijske predizobrazbe.

Pri glasovanju glasujejo za predlog deželnega odbora klerikalci in veleposestniki ter je bil predlog tedaj sprejet.

Nato razglasi deželni glavar, da ima upravnih odsek takoj sejo v lokalni S. L. S. ustavni odsek jutri v lokalni Narodno napredne stranke.

Finančni odsek zbora se v soboto ob polu 10. v lokalni ljudske stranke. Prihodnjo sejo naznani deželni glavar pismenim potom. Nato je bila zaključena seja.

skem imamo najmanj živinozdravnikov.

Poslanec Drobnič govori za predlog istotako.

Poslanec Bartol zagovarja mazače.

Poslanec Hladnik pravi, da živinozdravniki zato nimajo ugleda med kmeti, ker ne nastopajo kot prijatelji kmeta, marveč kot nekaki policaji in kmeta šikanirajo.

Nato pravi, da se ob času volitev zavzel živinozdravnik v Krškem za kandidata Ribnikarja in dal po orožnikih zasledovati klerikalne kmete, ki so kupili živino na Hrvaškem. Hoče glasovati z navdušenjem za predlog.

Poslanec Matjašič govori proti ogledovanju po vaseh, predno dobi posestnik potni list. Pravi, da kmet bolne živine ne bo gnil na sejm. Taji kužnost slinovke in hoče, da se vrše sejm kljub kužnim boleznim.

Poslanec Jaklič predlaga konec debate, ki se sprejme.

Poslanec Piber kot edini pri-glašeni govornik govori proti birokratizmu kot glavnemu krivcu. Pravi, da ima tečaj namen že itak precej mnogo praktično izvežbanih ljudi še bolj izvežbati, ki bi mogli biti tudi živinozdravniku v gotovih slučajih kot pomoč.

V sklepni besedi se obrača grof Barbo proti izvajanjem posl. Ribnikarja, češ, da celo zdravništvo ne more biti brez pomočnikov, babic in v prvi pomoči pri nezdah izvežbanih ljudi. Konstatira, da je namen teh kurzov praktične živinorejce v njih znanju spopolniti, zato je deželni odbor tudi sprejel, kurz samo take, ki imajo že neka kmetijske predizobrazbe.

Pri glasovanju glasujejo za predlog deželnega odbora klerikalci in veleposestniki ter je bil predlog tedaj sprejet.

Nato razglasi deželni glavar, da ima upravnih odsek takoj sejo v lokalni S. L. S. ustavni odsek jutri v lokalni Narodno napredne stranke.

Finančni odsek zbora se v soboto ob polu 10. v lokalni ljudske stranke. Prihodnjo sejo naznani deželni glavar pismenim potom. Nato je bila zaključena seja.

Dnevne vesti.

+ Volitev v trgovsko in obrtno zbornico. Klerikalci morajo imeti o kranjskih trgovcih in obrtnikih jako čudne pojme. Kar namreč pisarijo klerikalni listi sedaj povodom volitev v trgovsko in obrtno zbornico, je skrajno neumno. Mar mislijo klerikalci, da so kranjski trgovci in obrtniki tako kratkovidni, da jih bo »Slovenec« z oslarijami vjel na svoje li-manice? Največja med vsemi neumnostmi, kar jih piše »Slovenec«, je pa vsekakor njegovo slavljenje delovanja klerikalnih članov trgovske in obrtne zbornice. Največja in najimenejše stvar, ki so jo storili klerikalci, je vsekakor ta, da je podpredsednik trgovske in obrtne zbornice Kregar v zvezi s sedanjem občinskim svetnikom Štefotom uprizoril v trgovski zbornici nečuvno sleparijo v svrhu velikanske goljufije pri volitvah, zaradi katerega zločina sta moža sedaj v kazenski preiskavi in se jim že odpirajo vrata kriminala. To je najimenejše, kar so klerikalci storili v trgovcih in obrtni zbornici, to je krona vsega njihovega delovanja za trgovski in obrtni stan in to delovanje je bilo že priznano s tem, da Kregar ni bil od cesarja potrjen za zborniškega podpredsednika. Pri tej stvari so klerikalci res pokazali posebne zmožnosti, pri vseh stvareh, kjer se je šlo za korist trgovcev in obrtnikov, pa so klerikalci pokazali samo, da nič ne znajo in da so ne-zmožni za vsako resno delo. Kdor je bil kdaj pri javnih sejah trgovske in obrtne zbornice, tisti ve, kako žalostno vlogo so klerikalci igrali. Navadno niso znali drugega, kakor da so pri-nesli seboj kak spisan predlog in ga prečitali — utemeljevali ga pa niso znali, nego so utemeljevanje njihovih predlogov velikodušno prepuščali zborniškim pisarni. Kake budalosti so klerikalci časih predlagali, priča n. pr. klerikalni predlog, naj se prepove uvoz istrskega vina na Kranjsko. Ta predlog je kapitalna oslarija, ker uvoza istrskega vina na Kranjsko sploh ni mogoče prepovedati, in ker so gostilničarji vendar interesi-rani na tem, da dobe ceneje vino iz Istre, ne pa da bi se jim vino še podražilo. Kako more človek, ki zastopa v zbornici obrtnike, kaj takega predlagati? Zmožen je tega pač le človek, ki ne zna do pet šteti in ne vidi dlje, kakor na dno svoje skleda. In ravno take baže, kakor je bil ta predlog glede istrskega vina, so tudi akor va predlogi, ki so jih podali klerikalci. Vedno so le skozi okno govorili in ljudem sipali pesek v oči, vedno pa tudi dokazali, da nič ne vedo in nič ne znajo.

+ Volilec v trgovsko in obrtno zbornico v znanje. Klerikalni tu-

pani na Grosupljem, v Šmarju in St. Vidu so baje izvršili že vse priprave, da bi volilne legitimacije in glasovnice, poslane volilcem za trgovsko in obrtno zbornico v njihovi občini, enostavno na pošti pobasali in jih takoli dobili v svoje krepilce. Toda iz te moke ne bo kruha! Zakaj volilci v trgovsko in obrtno zbornico bodo dobili volilne legitimacije dostavljene po pošti priporočeno in z vzvratnim listom. Vsaka legitimacija in glasovnica se bo morala od pošte osebno dostaviti volilcu in vsak volilec bo moral sprejem dokumentov s svojo-ročnim podpisom potrditi na receptu in zvrzati listu. Toliko našim somišljenikom v vednost in ravnanje!

+ »Slovenec« se jezi, da zaustaja glede raznih važnih vesti daleč za nami. Mi mu ne moremo pomagati in neokusni napadi na razne naše redaktorje dejstva ne bodo odpravili. Zlasti v ljubljanskih in pa kranjskih zadevah se naše izvršne informacije »Slovenec« silno »fržmagajo«. Je res nekoliko blamabel, da je »glavni organ« vesoljne ljudske stranke, ki bi po vsej pravici moral imeti tudi glede časnikarskih poročil in informacij vsaj one privilegije, ki jih uživajo njegovi gospodarji na političnem polju, tako slabo podučeni. Njegova časnikarska pomanjkljivost je kronična, zlasti v zadevi ljubljanskega občinskega odbora. Mi smo javili kedar se sestane novo mestno zastopstvo, ko se »Slovenec« o tem še sanjalo ni, in javili smo tudi, da je dr. Tavčar kot ljubljanski župan že potrjen. Kakor je bilo prvo res, tako je tudi drugo resnica: fabriciranje vesti prepuščamo gospodcu v »Katališki tiskarni«. To njihovo lastnost poznajo gospoda, ki izvršujejo višje nadzorstvo nad »Slovencem« najbolje. Zato lahko izdamo danes častitemu kolegu še eno veliko skrivnost: kakor dobro ve, smo tudi o zadevah klerikalne stranke boljše informirani kot on sam. Tako n. pr. nam je naznanil dr. Susteršič, čim je bilo njegovo imenovanje za deželnega glavarja gotova stvar, da obdrži svoj državnozborni mandat. Mi smo to v takratnem dunajskem brzojavu izrečno poudarili, medtem ko je »Slovenec« pričel o dejstvu imenovanja ter šele tri dni pozneje zvedel, da ostane dr. Susteršič še nadalje državnim poslanecem... Kakor rečeno, mi za to ne moremo, če nam celo, klerikalni voditelji zaupajo svoje najtajnejše namene ter tako »Slov. Narode« skoraj celi teden popreje izve, kaj bo sklenil izvrševalni odbor S. L. S. v zadevi Susteršičevega mandata. Je pač tako, klerikalci svoje liste tiskajo, informirajo pa se iz naših. »Slovenec« prodajajo. »Narode« berejo. »Slovenec« naj strelja torej v bodoče na svoje ljubljene voditelje, kadar ga bodo zopet enkrat z informacijami pustili na cedilu in naj pusti Kramerje in druge naše ljudi pri miru. Na nesramne napade »Slovenčevih« urednikov naperjene proti stanovskemu tovarišu žal ne moremo z resnim orožjem odgovoriti. Klerikalni žurnalisti niso organizirani, da bi jih mogel nekvalificirano napadeni prijati pred časnikarskim tribunalom, ki bi jih poudaril o dolžnostih spodobnega časnikarja.

+ Kranjska deželna banka. Že dolgo, dolgo je tega kar so klerikalci s sumljivo naglico sklenili ustanoviti kranjsko deželno banko, a dotedaj se ni o tem zavodu nič drugega slišalo, kakor da gospodje ne morejo dobiti primernega ravnatelja. Najprej so ga iskali na Češkem, potem so poslali na deželne stroške studirati in prakticirati domačina, ki pa ima to strašno slabo lastnost, da ga klerikalna politika nič ne zanima in ki zaradi tega tudi ni bil nastavljen in končno so prišli na dalmatince Ražico, ki strelja kozle pri Zadružni zvezi, in ga določili za ravnatelja, dasi sodi na to mesto ravno tako, kakor kak občinski redar za policijskega ravnatelja. Vodstvo kranjske deželne banke je poverjeno posebnemu kuratorju, ki pa menda nima nič govoriti in nič določevati, kajti sklican je menda prvič na soboto dne 20. t. m. v prostore deželnega odbora, dočim so brez njega in za njegovim hrbtom že toliko pripravili, da bo kuratorji takoj v tej seji reševali že — prošnje za posojila. To je vsekako zelo značilno, a tudi nekoliko sumljivo. Sicer pa iz te banke ne bo nikoli nič posebnega, ker je bilo že zdavnaj iz neznanih ozirih na »Ljudsko posojilnico« in na dr. Susteršiča sklenjeno, da ne sme banka nikoli nad 10 milijonov kron vlagati imeti.

+ Časi se spreminjajo. Pred dvema, tremi leti je bilo, ko je bilo v »Slovenec« dan za dnevom čitati slavospeve na politiko grofa Aehrenthala in na njegovo državniško modrost. Ti hvalospevi so se pojavljali od časa do časa do sredi preteklega leta, potem pa so nenadoma prenehali in od tistega časa čitamo v »Slovenčevih« predalnih najmanj vsak teden po en vehementen napad na grofa Aehrenthala in njegovo politiko. Mož, pred katerim je »Slove-

nec« še pred pol leta vihtel največjo kadilnico, je sedaj v njegovih očeh najneposrednejši diplomat, najnatančnejši državnik, kar jih je kdaj imela Avstro-Ogrska za voditelje zunanje svoje politike. In zakaj vse to, zakaj naenkrat taka sprememba v naziranju o Aehrenthalovih sposobnostih? V poanehrijskih časih se je klerikalcem zdelo, da je Aehrenthal mož železne pesti, ki je pripravljen za vsako še tako vratolomno aventuro. Ker so naši klerikalci veliki prijatelji najraznovrstnejših avantur, pri katerih se da izvršno v kalnem ribariti, so Aehrenthala povijevali in hvalili njegovo politiko. Cim pa so uvideli, da je grof Lexa vse preje kakor prijatelj krvavih plesov in da ne mara zapletajev niti sosedno Turčijo, niti s Italijo, s takoj spreminili svoje kapice ter se prelevili iz njegovih občudovalcev in zagovornikov v odločne njegove nasprotnike. In sedaj devajo v nič njegovo državniško modrost in dan za dnevom ponavljajo svoj ceterum censeo, da mora Aehrenthal odstopiti, češ da je edina zapreka končnemu obračunu z Italijo. Seveda klerikalci v tej svoji zatevi niso originalni; oni so samo odmev razpoloženja proti Aehrenthalu v gotovih krogih in v nemški krščansko-socialni stranki. Zato se pač lahko zgodi, da bo Aehrenthal padel ne morda radi napadov »Slovenčevih«, marveč radi nerazpoloženja onih gori. Toda kaj pričakujejo naši klerikalci, ki se dajo sramotno izrabljati kot »kanon-futter«, od novega moža? Tako naivni menda vendar niso, da bi verjeli, da bi novi zunanji minister radi lepih oči kakoga Weisskirchnerja ali Susteršiča zaplesal krvavo polko z Italijo...

+ »Slov. Branik« in »Učiteljska tiskarna«. Med konsorcijem, ki izdaja list »Slov. Branik« in med »Učiteljsko tiskarno« je nastal oster konflikt. Tiskarni so bili namreč izročeni za številko »Slov. Branika«, ki je izšla 7. t. m. različni rokopisi. Izmed teh rokopisov pa je »Dan« ne da bi vprašal uredništvo ali lastništvo »Slov. Branika«, popolnoma svojevoljno vzel uvodni članek in šest notle in jih priobčil v številki z dne 4. t. m., torej tri dni predno je izšel »Slov. Branik«. Ogorčeni konsorcij »Slov. Branika« je zaradi tega »Učiteljsko tiskarno« poklical na odgovor, »Dan« pa sploh ni smatral za potrebno, da bi svoje brezprimerno postopanje opravičil nego se je zadovoljil z notičico dne 5. t. m., da je članek posnel po še ne izdanem »Braniku«, dočim je o »posnetih« doticah sploh molčal.

— Neopravičeno zaprta pot. Mi smo streljša vodi na Zgornji Rožnik jako priljubljena pot, ki jo zlasti uporabljajo ljudje, ki gredo radi po strmi poti, da nekoliko napno mišice in se nekoliko izdatneje ntrudijo, kakor je to mogoče na ravni poti. Zdaj je streljško društvo to pot naenkrat zaprlo in razobesilo napis, da je hoja po tej poti prepovedana. V javnem interesu je želeli, da se občina Vič odločno upre poskusu streljškega društva pripraviti občinstvo ob porabo tega pota. Prejšnji lastnik Zgornjega Rožnika se je svoj čas zaradi te poti že pravdal s streljškim društvom in je v tej pravdi tudi zmagal. Zdaj je streljško društvo novič poskusilo zapreti to pot. V imenu dobrega prijateljstva; ki vlada med ljubljanskim mestom in viško občino upamo, da bo občina Vič branila javni interes in se zavzela za to, da ostane ta pot odprta.

Urmla je v Spodnji Šiški gospa Marija Podvornik, trgovka in posestnica. P. v m.

V Dolenjem Logatcu je ondotno bralno društvo vsled pomanjkanja članov mirno v gospodu zaspalo. Med veljaki ni nobenega medsebojnega razumevanja in, vsak vleče na svojo stran.

Oropani Macedonci. V premo-govniku v Kočevju delali so Macedonci Jurij Spaso, Arse Pantil, Aleksander Konstantin, Traiko Nau in Miha Peševič. V noči od 8. do 9. prosinca so mirno spali v baraki št. 151, ko priderejo o polnoči tri štirih Hrvatje: Nikola Čutič, Mile Sakič, Mile Rakavina in Mile Jurkovič razbi-jejo svetilke in nastavijo ležecim Macedoncem nože, in samokrese na prsi s krikom: »Dajte novaca!« Prestrašeni Macedonci so izročili ves denar, kar so ga imeli, 85 K 16 v. Ro-parji so pobrali še eno srebrno uro z verižico, en mošnjček iz steklenih biserov, dva para čevljev, eno sraj-co in ene spodnje hlače. S tem plenom so jo urno odkurili. Dva izmed njih — namreč Nikolo Čutič in Mile Sakiča — je že isledila in prišla poli-cija na Reki. Mile Rakavina in Mile Jurkovič pa še nista v rokah pravi-ce. — Rakavina je rojen leta 1878, Mile Jurkovič je okoli 17 let star in ima sledove močne opekline na des-nem licu. — Oba sta pristojna v Pe-rušici na Hrvaškem. — Tudi oropani Macedonci so zapustili Kočevje in odšli par dni pozneje neznanu kam. — Kdor bi isledil Rakavino ali

Jurkoviča, ali pa katerega izmed oropanih Macedoncev, naj to nazna-sni najbližnji orožniški postaji ali po-licijski oblasti ali pa neposredno okrožnemu sodišču v Novem mestu, kjer je vpeljana preiskava.

Iz Vipave. Pretečeno leto je preteklo že 30 let kar obstoji v Vipa-vi gasilno društvo, ki je vedno izvr-ševalo svojo nalogo, ne oziraje se na dešno ali na levo. — D-tedaj je imelo shrambo za svoje orodje in ga-silne priprave v prostorih vipavske graščine in to pod pokojnim grofom, ki je bil tudi častni načelnik do svo-je smrti in pod sedanjim posestni-kom g. baronom. Od teh protovor ni plačevalo nikake najemnine, za kar izreka odbor gasilnega društva se-danjemu posestniku g. baronu iskren-o zahvalo. Ti prostori porabili se bodo sedaj za vojaško kuhinjo in društvo mora do konca tega meseca prostor izprazniti in si drugega ika-ti. — Društvo je sedaj takorekro na cesti in mislimo, da je dolžnost ob-čine, preskrbeti mu primeren prostor. Saj društvo dosedaj ni občine nadle-govalo za kakšne podpore, vzdrževa-lo se je samo, menda je v vseh 30 le-tih le enkrat prejelo od občine 200 kron; pač pa sedaj zahtevamo, ako je Vipavi kaj na tem, da se društvo obdrži, da nam preskrbi pripraven prostor za shrambo društvenega orodja. To pa seveda ni dolžnost sa-mo enega moža, pač pa cele občine, oziroma Vipavskega okraja. Ako ho-čete torej, da se bode društvo vzdr-ževalo, preskrbite mu prej ko mogo-če lastni prostor, kajti društvo samo si ne more graditi svojega prostora, ima premajhne dohodke, pač pa na-pravi lahko občina Vipava nekaj občinski dom, kjer bi imelo tudi ga-silno društvo svojo shrambo, da mu ne bi bilo treba se bati, da se mu da-nes ali jutri odpove. Toliko v pre-mislek.

Iz Trbovelj nam pišejo: Menda l. 1910 je pred agal eden izmed ob-činskih odbornikov, naj trboveljska občina kolekuje vse dopise z narod-nim kolkom D. C. M. Nek drug član občnega odbora je temu ugovar-jal, češ, da je preveč izizvalno, in predlagal, naj se mesto tega nakaže Družbi fiksna letna vsota. To je bilo sprejeto in se je določilo menda 50 kron na leto. Za l. 1910 se je ta vsota tudi izplačala, v izkazilih za l. 1911 pa te vsote nismo opazili — ali pa smo jo pregledali? Naj se to po-pravi! Vse spodnještajse občine, kjer gospodarijo tuji Nemci z de-narjem Slovencev domačinov, pod-pirajo letno šulferajn in zidmarko z velikimi vsotami — ali bi ne smela in ne mogla tudi naša velika in pre-možna občina nakazati »Družbi C. in M.« in »Braniboru« letno par stota-kov?

— uradnega lista. V konkurz je bil Fran Vrstovšek, trgovec v Cerknici. Narok 25. januarja. — Družba zemljišč vlož. št. 4 in 179 kat. obč. Harije, obstoječih iz 45 zemljiških parcel in sicer njiv, paš-nikov in travnikov, se vrši 26. jan-uarja pri c. kr. okr. sodnji v Ilirski Bistrici. Najmanjši ponudek 326 K.

Elektrodiograf »Ideal«. »Sreča je«, krasna drama slovite tvrdke Norchisk-Film Co., vidi se danes in jutri pri večernih predstavah. Slika je umetniško delo in vredna, da si jo vsakdo ogleda. — V petek specialni večer z učinkovito dramo »Dekle iz bara«.

Priporočljiv gost. Snoči je v ne-kil gostilni delavec Julij Koler ugasi-l petrolejko. Ko ga je nato gostil-ničar stavil na odgovor, ga gost sune od sebe ter mu zagrozi, češ, naj ga pusti le pri miru, ker ima v žepu svinec. Poklicali so nato stražnika, ki je Kolerja preiskal in ker je našel v njegovem žepu nabasan samokres, ga je aretoval.

Zaradi nevarne grožnje areto-van. Snoči je prišel 19-letni in brez-poselni Hugon Kozlevčar v stanova-nje svoje stare matere in zahteval od nje 10 K denarja. Ker pa teh ni dobil, se je tako ujezil, da je zagrabil stol in razbil z njim več šip. Pokli-cani policijski stražnik je nevarnega aretoval.

V deželno bolnišnico so pripelja-li mlinarja Ivana Cinzarja iz Cer-keļ, kateri si je pri delu v mlinu zlomil levo roko.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ame-riko 30 Slovencev in 25 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 40 Hrvatov. 22 Kočevjarjev se je povrnilo z Dunaja.

Izgubila je zasebnica Terezija Potgajeva volnen siv plet. — Neka gospodična je izgubila denarnico s srednjo vsoto denarja. — Neka dama je izgubila rjavo ročno torbico, v kateri je imela večni ključ, očale in vžigalice. — Nek gospod je izgubil očale.

Izkaz posredovalnice slovenske-ga trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 korespon-dent, 1 kontorist, 1 poslovodja, 3 potniki, 1 skladiščnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki želez-ninske stroke, 1 pomočnik manufak-turke stroke, 2 pomočniki specerij-

ske stroke, 2 kontoristinj, 2 blagaj-ničarki, 3 prodajalke, 6 učencev, 1 učenka. Službe išče: 3 krčigovodji, 3 korespondenti, 4 kontoristi, 5 po-slovodji, 4 potniki, 7 skladiščnikov, 25 pomočnikov mešane stroke, 8 po-močnikov železninske stroke, 10 po-močnikov manufakturne stroke, 12 pomočnikov specerijske stroke, 3 po-močniki modne in galanterijske stro-ke, 17 kontoristinj, 21 blagajničark, 14 prodajalk, 6 učencev, 3 učenke. Posredovalnica poslujo za delodajalce in člane društva brezplačno, za dru-ga pa proti mali odškodnini.

Instalacija župana dr. Ivana Tavčarja.

Danes je dobila deželna vlada oficiojalno obvestilo z Dunaja, da je cesar potrdil izvolitev dr. Ivana Tavčarja za mestnega župana ljubljanskega.

Slovenska instalacija novega župana se vrši v soboto, dne 20. t. m. ob 10. dopoldne v mestni zbornici na magistratu.

Narodna obramba.

V Štepanji vasi se vrši v nedeljo, 21. t. m. popoldne, v dobro znani go-stilni Antona Novaka predpustna veselica ondotne Ciril-Metodove po-družnice.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtak se igra za nepar-abonente iz-vrsna satirčna burka »Vražji Rudi«, ki je zbuljala v nedeljo mnogo smeha in veselja. — V soboto se igra prvič za par-abonente Fr. Molnarja komedija ljubosumnosti in igralske ničmernosti »Gardist«, ki spada med najnovejše senzacne dramske novitete. — V ne-deljo prvič Weissova opereta »Revizor« (po Gogoljevi komediji).

Slovensko gledališče. Tudi snoč-nja predstava opere »Carmen«, v ka-teri je gostovala ga. A. Horvatova, je bila razprodana in na gotovih me-stih, kjer nastopa Carmen, na vrhu-nu operne umetnosti. Temni in strastni glas ter ognjena igra ge. Horvatove sta občinstvo izvalila v tajni čar njene umetnosti in izvala znova polno občutje. Poklonjen ji je bil rožni bouquet, in umetnica se je prisereno zahvaljevala za priznanje. — Drugi so bili, zlasti v nastopih s Carmen, prav dobri, Micaela iz-borna.

Naše ženstvo v Prešer ovih ča-sih. V petek, 19. t. m. se vrši v »Mestnem domu« ob 8. zvečer javno predavanje »Splošnega slovenskega ženskega društva«. Predava gospod profesor dr. Fr. Ilešič o temi: Naše ženstvo v Prešerovih časih. Vstopnina, 20 v za osebo, je namenjena Ciril-Metodovemu skladu. Dijaki in dijakinje so vstopnine prosti.

Razne stvari.

Čudna smrt otroka. Praga, 16. jan. Triletni sin bančnega uradnika Svabsinskega je danes na čuden način ponesrečil. Deček je šel na stranišče, kjer so zažgali ogelje, da se zamrzneji vodovod odtaja. Deček se je vsied plinov zadušil, predno so mogli od-preti vrata.

Velikanski požar. Tokio, 16. jan. V Osaki je izbruhnil velikanski požar. 5268 hiš je bilo uničenih in čez 30000 ljudi je brez strehe.

Enoletne prostovoljce pogre-šajo. Inomest 16. jan. V Bocnu pogrešajo štiri enoletne prostovoljce, ki so napravili izlet na neko goro. Vojaška patrulja, orožništvo in civi-listi so jih šli iskati.

Tolstojeva pisma uničena. Moskva, 16. jan. Moskovsko sodišče je ukazalo, naj se uniči štirinajst pismov grofa Tolstega, ki se nahajajo v zbirki, ki jo je izdal Sergejenko. Med temi je tudi pismo na svedske prijatelje miru.

Pogrušeni umor in samomor v šoli. Črnovice, 16. jan. Na višji gimnaziji v Suczavi je dijak šestega razreda, Vicente Greczak, pri matema-tiki štiktar ustrelil na profesorja Mo-kranskega. Profesor se je ves krvav zgrudil. Na to je napadalec samega sebe ustrelil. Bil je na mestu mrtve. Med učenci je nastala velika panika. Profesorja so umirajočega prepeljali v bolnišnico.

Stavke. London, 16. jan. O nemirih pri stavki delavcev v predil-nicah v Lawrence poročajo: Proti eks-cendentom so morali nastopiti s topov. Mnogo je bilo mrtvih in ranjenih. B-j je na al več ur. Tudi od vladnih čet je bilo u-mrčenih več vojakov.

Požar. Neapoli, 16. jan. V palači G. Giacomo, kjer se nahaja udi-tančni urad, je izbruhnil požar, ki je ogrožal tudi magistrat in Neapolsko banko. Ponesrečilo se je požar proti ju-

tru udušiti. Štiri gasilce so prepeljali v bolnišnico.

V levovi kletki ponesrečila. Pariz, 15. jan. Iz Rouena poročajo: V nekem tukajšem cirku-u je igrala Lebrach stopala v kletko, v kateri je bilo več levov. Naenkrat je eden na-pade ter razmesari. Strežaji so prihiteli na pomoč ter usmrtili enega leva. Še le potem se je posrečilo grozno raz-mesarijo igralko izvleči iz kletke. Na potu v bolnišnico je umrla.

Zrakoplovstvo. Berolin, 15. jan. Zrakoplov »Elsa«, ki se je včeraj vzdignil v Berolinu z osmimi drugimi zrakoplovci, se je vjel za neki strelco-vod. Zrakoplovci, inženir dr. Bech, je padel iz zrakoplova ter se težko po-k doval.

Plavž se je podrl. Berolin, 16. jan. V Mühlenu ob Reni se je pono-či podrl plavž. Dvanajst delavcev, ki so v bližini delali, je tekoča ruda doseglja. Osem delavcev je bilo takoj mrtvih. Štirje drugi na težko ranjeni.

Ponarejevalci denarja. Odesa, 16. jan. Tukaj so zasuli tolpo ponare-jevalcev denarja, ki je obstojala iz dveh Rusov, enega Srba, enega Bol-gara in enega Turka. V dobro urejeni litografiji so izdelovali srbski denar. Spravili so ga več nego 300.000 di-narjev papirnatega denarja v promet.

Zrtev ameriškega dvoboja. Brašev, 16. jan. Igralec Jožef Ra-day-Toth se je danes ustrelil. Iz dnevi-nika, ki ga je zapustil, je razvidno, da je bil žrtev ameriškega dvoboja.

Stotnik — goljuf. Pisek, 16. jan. Stotnik Rihard Wahl je ponaredil za 35.000 kron menic ter nato po-begnul.

Baronca obsojena na smrt. Sodišče na Francoskem je obsodilo baronico Courvigny na smrt, njenega sina Roberta pa na dvajsetletno delo v kaznilnici. Baron Robert je star šele osemnajst let. Baronica de Courvigny je potomka precej bogate francoske plemenitaške rodbine. Svojo mladost je preživela precej brez nadzorstva in je že zgodaj začela piti alkoholne pi-jače. Po cele dneve in cele noči je pijančevala s kmeti in hlapci svojega posestva ter uganjali z njimi v pija-nosti najnesramnejše orgije. Ko je njen soprog nadzoroval delo na polju, je ona pijančevala. S svojim osemnajst-letnim sinom Robertom, z mlajšima sinovima ter enajstletno hčerko je uganjala najnesramnejše stvari. Svo-jemu najstarejšemu sinu je dala kar tri mlade služkinje. Soprog baronice je seveda vsled razuzdanosti svoje žene zelo trpel. Ni pa imel dovolj energije, da bi nastopil proti svoji ženi. Edini korak, ki ga je napravil, je bil, da ni hotel plačati njenih dolgov ter ji s tem preprečil, da bi delala dolgove. Ko pa žena ni imela več denarja in je bila že vse poprodala, je zahtevala od moža denarja. Mož ji pa ni hotel ugoditi in to je bila njegova smrt. Pijana baronica je sklicala k tajni seji svoje otroke in služkinje. In v tej seji so sklenili, barona umoriti. Trikrat so ga skušali zastrupiti, toda strup ni učin-koval. Tedaj so pa sklenili barona ustreliti. Sin Robert naj bi to izvršil. Mati sama mu je nabasala puško, s katero je Robert čakal očeta za nekim drevesom. Ko je oče prišel, je sin ustrelil. Oče se je namestu mrtve zgrudil. Mati je nato konstatirala, da je baron mrtve. Nato so priredili ve-liko pijančevanje. Umora je bila takoj osumljena baronica. Ko so jo prijeli, ni tajila.

Avstrija v nevarnosti. »Dan-zers Armeezitung« naznanja, da je izšla neka knjiga »Potovanje okoli sveta«, ko je izdal c. in kr. stotnik Jaromir Hoły. Ta stotnik je nastopil svojo pot v spremstvu svojega brata iz Trsta čez Egipt na nekem parobro-du avstrijskega Lloydja. Med potjo ob dalmatinski obali sliši potrptvoval-ni popotnik, kako neki Lloydov pa-robrodni častnik v pogovoru s sopo-tujočim Lahom izjavlja, da ni Av-strijec, ampak dalmatinski Slovan! — Dalje beleži pisatelj, da je čul ne-kega zamorca iz črnege Sudana, ki ga je srečal v Kahiri, govoriti per-fektno češko; vprašavši ga, kje se je naučil češkega jezika, izve da je bil črni Sudanec delj časa na Dunaju, kjer se je popolnoma priučil češke-mu jeziku, — a ne nemščini! — Se-daj pa je krič in vik v nemškem Izraelu, češ vsa Avstrija je že malo-ne — češkoslovanska postala! Vsako imenovanje drugega uradnika, koje-ga ni poprej akceptiral nemški »Volksrat«, se že smatra za napad na nemško posestno stanje in začetkom dežiziranja in slaviziranja Avstrije! Resničen je latinski pregovor: »Quem dii perdere volunt...« itd.

Duhovnik-urednik — s pasjim bičem tepen. Klerikalni žurnalisti so pač povsod enaki. Njihova glavna naloga obstoji v tem, da svojemu bližnjiku kraježjo dobro ime. O ta-kem pošteniakovcu poročajo iz Stol-nega Belgrada: Pred kratkim je bila v nekem klerikalnem listu kompra-mitirana neka dama, da je ukradla čipke. In četudi je časopis navedel samo začetne črke, je vendar vse mesto vedelo, da gre za soprogo naj-poročnika Elemerja Cs. 69. pospel-

5

Društvena naznanila.

»Sokol II.« vabi na bratski sestanek, kateri se vrši danes, v sredo, ob pol 9. zvečer, v gostilni »Pri Zlatem sodčku«. Pred Prulami (Zabjek). Posvetovanje o kandidatih za društveni odbor. Na zdar!

Društvo zdravnikov na Kranjskem naznanja kot organizacija kranjskih zdravnikov, da se pred kratkim objavljeno minimalni zdravniški tarif za Kranjsko, ki bo odslužen afiširan v čakalnici, oziroma ordinacijski sobi vsakega zdravnika, ni na novo vpeljal, temveč da je že od 20. aprila 1908 sem v veljavi.

Gremij trgovcev v Ljubljani nam poroča: Ker prihajajo načrtu gremija še vedno pritožbe, da dajo gremijski člani svojim odjemalcem noveletna darila, društvom pa dobitek za prirejanje veselja, je gremij trgovcev primoran, da še enkrat resno opozori svoje člane na sklep občnega zbora z dne 9. maja 1909, ki se glasi: Člani gremija ne smejo dajati svojim odjemalcem nikakih daril, niti za novo leto, niti za Veliko noč, najsi bo v blagu, denarju, neobičajnem popustu ali na kak drug način. Tudi se ne smejo dajati društvom dobitek za prirejanje veselja. Proti onim členom, ki se ne drže tega sklepa, bo postopal gremij v zmislu § 24., odst. 4, točka 3 gremijskih pravil.

Podružnica avstrijskega društva državnih uslužbencev v Ljubljani opozarja na svoj plesni venček, ki se vrši v soboto, dne 20. t. m., v dvorani Narodnega doma. Na tem venčku svira godba domačega pešpolka št. 17 iz Celovca, kar bo gotovo nudilo plesalcem in neplesalcem dovolj užitka. Ako upoštevamo še plemeniti namen priredbe, ves čisti prebitek pripade namreč podpornemu skupu, upamo, da se p. n. občinstvo v največjem številu odzove vabilu imenovanega društva.

Plesni venček. Kakor smo že poročali, priredi plesni odsek slov. trg. društva »Merkur« 1. februarja t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. Plesni odbor se za to prireditev pridno pripravlja, ter bo, kakor kaže splošno zanimanje tudi ta prireditev tako lepo uspela, kakor vse dosedanje, ki jih je »Merkur« priredil. Vabila se bodo v kratkem razposlala. Čisti dobitek je namenjen dobrotelnim napravam društva. Opozarjamo gg. člane in prijatelje društva na ta zaključni venček, ter jih vabimo z rodbinami vred k obilni udeležbi.

VII. redni občni zbor »Olepevalnega društva« v Rožni dolini bo v nedeljo, dne 21. januarja 1912 v restavracijskih prostorih g. Marna.

Gasilno društvo v Senožčah priredi svoj občni zbor dne 21. januarja ob 1. popoldne v Gasilnem domu.

Društvo policijskih psov. Deželna vlada je odobrila pravila avstro-ogrškega društva policijskih psov, krajna skupina Ljubljana. — Brez komentarja.

Prečitane napredne časopise

Zbiraj in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vljudo svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtke prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajništvo urad (Wolfova ulica 10/1.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Gospodarstvo.

— Odeuštvo z zdravili. Pod tem naslovom se zaletuje »Zarja« v lekarnarje, ker bodo zvišali cene nekaterim zdravilom. Da se bo videlo, da je »Zarja« čevkanje o odeuštvu popolnoma na mestu, naj mi bo dovoljeno v »Slov. Narod« celo stvar pojasniti.

Kemične tovarne so v letu 1911 povišale cene nekaterim izdelkom za 100—250 odstotkov. Navedem samo tiste, ki se v zdravilstvu največ rabijo in pri katerih je lekarnar najbolj prizadet. Tako se je zvišala cena: Codeinu od 450 K na 900; Mentolu od 36 na 63; Morfiju od 320 na 710; Opiju od 50 na 93; Rad. hydrastid. od 29 na 70; Fungus Secalis od 450 na 1234 kron itd.

Za 1 kg Morfija, katerega pa lekarnar po centigramih prodaja, se dobi po ofic. avstr. taksi 700 kron. Lekarnar ima torej pri njem 10 kron izgube. Ako ga je za doletela čast, da je tisti kg Morfija porabil za bolniške blagajne, katerim mora dati celih 33% popusta, je zgubil pri njem malenkostno vsoto 241 kron. Poleg te časti je imel še prijeten občutek, da je delal 5—10 tisočnim članom

bolniških blagajn tlako, pod vsemočno zaščito slavne avstr. vlade. Takih primerov bi lahko navel celo vrsto.

V svoji pasji poniznosti so se končno vendar odločili, ter poslali lansko jesen deputaajo k ministrstvu, da bi se jim dovolilo cene povišati. Pri ministrstvu so jih potolžili, da je odšel referent na počitnice in da naj drugi pridejo. Še štiri mesece po tistem dogodku je trpelo ono nasilstvo, da je moral lekarnar prodajati zdravila v svojo škodo, pa v največje veselje rdečim gospodom pri bolniških blagajnah. Šele januarja 1912. se je zadelo tudi gospodom pri ministrstvu, da je moderne torture zadosti in so dovolili povišanje takse, kakor se vidi v največje ogorčenje »socijalnih demokratov«.

Vlada je s tem storila samo svojo proketo dolžnost, ker zaradi lepih oči famoznih zastopnikov bolniških blagajn pač ni mogla pognati 1700 lekarnarjev v konkurz.

Najbolj čudno pri celi stvari je to, da so se socijalisti spravili nad lekarnarje, ker so fabrikanti cene zvišali. Zakaj ne gredo s polenom nad provzočitelje podražanja! Seveda socijalisti se dobro zavedajo, da so se socijalno-demokratskim delavcem po tovarnah plače zvišale in zaradi tega tudi izdelki. Fabrikant jih je podražil lekarnarju in popolnoma jasno, lekarnar odjemalcu, ker danes lekarnar tudi ne more živeti od božje besede in zraka.

»Prav tako pa nikakor ni nujno, da imajo lekarnarji pri slehernem zdravilu 50—150 odstotkov dobička.« piše »Zarja«. Čeden list »Zarja«. Zakaj ni takoj navedla tistih kemikalij in drog, pri katerih zasluži lekarnar 150 odstotkov, da bi tudi občinstvo vedelo, s čim je lekarnar najbolj »odira«. Jaz ne zamerim tistemu, ki je tako dobro zračunal lekarnarjev dobiček, ker sem prepričan, da o odstotkih nima čistih pojmov.

Dokazal sem že enkrat, kakšen je tisti 150odstotni dobiček pri Morfiju in drugih kemikalijah. Naj razjasnim še na drugih primerih. Cene zdravilom določuje posebna komisija na Dunaju. V tej komisiji imajo tudi socijalni demokrati svoje zastopnike. Cena se določi tako, da se kupni ceni pristee 50—60 odstotkov. Ako se vpošteva, da se nekatere kemikalije kaj hitro pokvarijo in jih mora torej lekarnar uničiti; ako se vpošteva, da lekarna kupi kak nov preparat, ki ga zdravnik en teden predpisuje, drug teden pa opuste, in ga mora nazadnje lekarnar vreči v staro šaro, se tisti 50—60% dobiček končno zniža na 45%. Z zdravilnimi specialitetami je pa še mnogo slabše. Fabrikant mu kot preprodajalec milostno prepusti 25—30%, ki se pa v gotovih slučajih zopet zniža na 20—25%. Pri mineralnih vodah pa ima lekarnar celih 4—6 vinarjev pri steklenici. Ako torej eno vbiije, ali je bila pokvarjena prodaja celih 10 steklenic v zgubo. To so torej tisti 150% dobički, po katerih se »Zarja« tako slane cede.

Poudarjam pa še enkrat, da imajo vse bolniške blagajne 33% popusta.

Ker lekarnar ne bi mogel obstojati s takimi dohodki, ker je promet premajhen, se pri vsakem receptu zaračuna tudi delo, tako, da vsega skupaj zasluži lekarnar 70—80% v najboljšem slučaju, in to samo pri receptih, ki so magistraltiter napisani, dočim pri specialitetah vedno samo 25—30%. Brez te takse bi bile lekarnarje nemogoče, kar je sprevredila vlada in tudi zastopniki socijalno-demokratskih bolniških blagajn. Dokaz! Največ lekarnar v Avstriji (čez 1000) dela z letnim prometom 8—12 tisoč kron. Torej kosmatega dobička 5—7 tisoč kron. Davki, lokali in služje znižajo to na kakih 3—5 tisoč čistega dobička. To je torej tisti velikanski dobiček, ki si ga je ljudstvo in »Zarja« članar v svoji fantaziji vsvarilo. To je plača za akademsko izobraženega človeka, ki je na leto 365 dni in 365 noči v službi in sicer v težki in odgovorni službi. Kateri akademsko izobraženi socijalni demokrat bi hotel za tako plačo služiti leta in leta, po dnevu in po noči vedno v službi humanitete, kot to delajo naši lekarnarji na deželi v Trebnjem, Črnomlju itd. nikdar prosti, brez vsake zabave, sam sebi največji hlapec. In takim ljudem se upa »Zarja« očitati odeuštva! Očita se odeuštvo akademsko izobraženim ljudem, ki so plačani za svojo 24urno službo skozi leta in leta z borimi 3 do 5 tisoči kronami na leto. Ali morebiti nima socijalno-demokratski koritar, ki se je morebiti šele pri vjakih naučil s največjo težavo podpisati svoje častitljivo ime, pri kaki bolniški blagajni iste, ali pa še vedje plače za svoje 6—urno delo. Kje je tu socijalno-demokratska dolednost, da se delavca plača po zaslugi za njegovo delo.

Priznam, da je v Avstriji nekaj velikih lekarn, ki so si z velikim kapitalom osvojili trg in se preosnovale v male tovarne ter s tem povečale

svoje dohodke. Teh je pa tako malo, da ne pridejo v poštev takrat, ko se niške blagajne nagrabile več stotisoč ali milijardi eksistenci malih lekarnarjev, ki so v pretežni večini, ravno tako ne, kot tovarne nasproti malemu obrtniku.

»Arbeitschutz«, organ bolniških blagajn preti, da bodo bolniške blagajne resno opozorile zdravnike, da sedaj podražena zdravila substituirajo z cenejšimi pri ordinacijah članom bolniških blagajn. Poudarjam, da se Codein, Morfij, Secale comut itd. sploh ne dajo substituirati s cenejšimi izdelki. Zato, da bodo bolčakov, naj se predpisuje socijalno-demokratskemu delavcu blažev žegen. Ze sedaj so ordinacije na račun boln blagajn, tobačnih tovarn itd. od muh, in sedaj prete ti osrečevalci delavstva še s slabšim. Stvar delavstva je, ako si bodo v dneh svoje bolezn dopustili tako nesramnost; stvar zdravnikov in njihovega ponosa pa, ako si bodo dali od socijalno-demokratskih analfabetov (in rebus medicis) predpisavati kaj naj ordinirajo.

Socijalno-demokratskim bolniškim blagajnam pa svetujemo prav resno, naj v svoje lokale postavijo čeber lurske vode in z njo kurirajo tiste reveže, ki so se v stiski zatekli k njim po pomoč in usmiljenje. To bo najceneje.

Mr. Ph. — Semenja za kožo. Prihodnji semenja za kožo se vrši, kakor navadno, v ponedeljek 22. t. m. v skladiščih tvrdke »Ba'kans«, sped. del. družbe v Ljubljani, Dunajska cesta 33. Družba daje vse tozadevne informacije. Telefon št. 100.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pisarnico in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmečko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Postoslemšek.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali: za »Ciril-Metodovo družbo«: Tit. Grčar, St. Rupert, 12 K 20 v. nabrano na predlog gosp. V. Berčeta pri zaroki vrle gospodične Mici Frelihove iz St. Ruperta z g. Ivo Majcnom in dr. Zabukovšek, odvetn. kandidat v Lovrani 40 K, ob priliki podoknice gospici Anici Zarnik iz Krtnice pri Dobu. — Skupaj 52 K 20 vtn.

»Obrambnemu skladu Ciril-Met. družbe«: Češka obec v Ljubljani 50 K, kot tretji obrok za kamen.

»Domovini«: tovarna Kalmus, tu 10 K. — Živelci darovalci in nabiralci.

Dne 5. jan. letos smo priobčili med darili za »Ciril-Met. dr.«, da je daroval g. Rakun iz Vučje Poljane v Bosni K 550, ta prispevek pa je poslala gđ. Jožica Lanišnik istotam, kar s tem popravljamo.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. januarja: Marija Majeršič, uradnikova vdova, 43 let, Radeckega cesta 11. — Alojzija Gosar, branjevka, 73 let, Rožna ulica 9.

V deželni bolnici:

Dne 13. januarja: Josip Strekelj, tobačne tovarne delavec v p. 61 let.

Dne 14. januarja: Helena Slamenik, posestnica, 37 let.

Dne 12. januarja: Slavko Miklavž, slikarski vajenec, 17 let. — Melhijor Smeraj, čevljarski sin, 4 dni.

Dne 15. januarja: Antonija Dörer, vpkopjena delavka tobačne tovarne, 67 let.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehaloim ljudem priporočati je porabo prisnaga »Mollvege Selditz-praska«, ki je preiskano domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim vpehom. Skatljica 3 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNA, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in spodpisom.

Bolno domače zdravilo. Med domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečine olajšujoče in odvrčajoče mazanje pri prehlajenju itd. zavzema v laboratoriju Richterjeve lekarnar v Pragi izdelano LINIMENT. CAPSICI COMP. s »sidrom« nadomestilo za »Pain-Expeller s sidrom«, prvo mesto. Cena je nizka: 80 h, K 140 in K 2 — steklenica. Vsaka steklenica se nahaja v elegantni škatlji in jo je spoznati po znanem sidru.

Pri zelo oslabilih bolnikih, ki so težko bolni in pri takih, ki so dolgo časa ležali bolni, je v prvi vrsti potrebno, da se jim ohrani in povzdigne moč. K temu je potrebna lahko prebavljiva, brezdražljiva, obenem pa zelo krepilna hrana, kakor jo pripravljajo »Kufek«. »Kufek« se lahko da enostavno pripravljati, zakuhan v vodi, mleku ali kakavu, ali pa tudi kot pridelate juham, sočivju in sladkim jestvinam ter ne utruja nikoli požirnalnika s to menjavo.

Staro nasprotje je

da vse zabave človeka spajajo s seboj tudi največje nevarnosti. Naj že gre za plesove, drsanje ali sankanje — vselej je mogoče, da se človek pošteno prehladi in v sobi pokori za prežite vesele ure. Zato bi pri takih prilikah vedno morali uživati Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje, ki nikakor ne motijo zabave, ker se uživajo na tako udoben način, pa vendar nevarnost precej znižajo Fayeve sodenice se dobivajo povsod po K 125 Skatljica. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik Dunaj V. II. Grosse Neugasse 17.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

delujo najboljše priznana Tanno-chinin tinktura za lase

Katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodnom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. in medicinalni vin, specialit. let, nočnejših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarnar Milana Leusteka

v Ljubljani Reslava cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega ljub. mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajn tužne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Kolesarji! Motoristi!

Dovoljujem si vse gg. kolesarje in motoriste vljudo opozoriti, da tako kot vsako zimsko sezono tudi letošnje

sprejemam kolesa in motorije v primerno temperirano in proti ognju zavarovano

shrambo brezplačno.

Ako pa kolo ali motor potrebuje kakoga popravila, prenovljenja ali nadomestitve posameznih delov, se to izgotovi solidno in po prim. ceni. Priporočajo se za cenj. naročila beležim z odličnim spoštovanjem 46

Karel Čamernik

specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudo vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročina, prosimo, da jo o pravem času ponove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

»SLOVENSKI NAROD«

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto ... K 24 — Četr. leta ... K 6 —

Pol leta ... K 12 — En mesec ... K 2 —

V upravnisti prejemam na mesec K 1-90.

Spodiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto ... K 25 — Četr. leta ... K 6-90

Pol leta ... K 13 — En mesec ... K 3-90

Za Nemtijo vse leto 25 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko s vsakim dnevom, v hratu se mora poslati tudi naročina, drugače se ne ohrani na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakega, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvu »Slovenskega Naroda«

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 17. januarja 1912.

Materialni papirji.	Dejavni	Diagonni
4% majeva renta	90.75	90.95
4 1/2% srebrna renta	93.90	94.10
4% avstr. krona renta	90.70	90.90
4% ogr.	90.20	90.40
4% kranjsko deželno posojilo	92.25	93.25
4% k. o. češke dež. banke	92.90	93.90

Steklenice.	Dejavni	Diagonni
Srečke iz 1. 1860 II.	430 —	442 —
» 1864	607.0	619.50
» 1864	296 —	308 —
» 1864	245 —	301 —
» 1864	273 —	279 —
» 1864	247.50	253.50
» 1864	503 —	515 —
» 1864	546 —	518 —
» 1864	79 —	8 —
» 1864	67.75	73.75
» 1864	45.25	51.25
» 1864	34.05	39.50
» 1864	247.15	250.15

Dejavni.	Dejavni	Dejavni
Ljubljanske kreditne banke	468 —	472 —
Avstr. kreditne banke	654.50	655.50
Dunajske banke	545.75	546.75
» 1864	111.40	112.40
» 1864	728.50	729.50
» 1864	825.25	826.25
» 1864	389 —	393 —
» 1864	283.50	284.50

Valute.	Dejavni	Dejavni
Cekirni	11.37	11.40
» 1864	117.62	117.82
» 1864	95.60	95.75
» 1864	95 —	95.25
» 1864	254 —	255 —

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. januarja 1912.

Termin.	za 50 kg	11.83
Pšenica za april 1912	za 50 kg	10.98
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	10.28
Rž za april 1912	za 50 kg	8.35
Koruzza za maj 1912	za 50 kg	9.83
Oves za april 1912	za 50 kg	9.83

Efektiv. Trdneje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 386.2 Srednji zračni tlak 30.76 mm

Januar.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
16	2. pop.	742.0	-5.8	sl. jizah.	oblačno.
9. zv.	742.3	-6.8	sr. jug	.	.
17	7. zj.	742.7	-8.3	sr. jvzh.	.

Srednja včerašnja temperatura -7.6°, norm. -2.3° Padavina v 24 urah 19 mm Po noči je snežilo.

Pekarija z enonadstr. hišo

z več sobami z balkonom, velikim vrtom, veliko dvornico in kletjo

se prodaja ali da v najem.

Hiša je nanovozidana, obrt dobro vpe-

ljana, obstoji že nad 30 let. 180

Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

priporoča naslednja dela:

Adrejev Leontik. Rdeči smeli . . . K 1.40, 240

Aškerc. Izlet v Carigrad . . . —80

» Prešernov album . . . —240

Beg. Ustoličen e koroskih vojvod . . . —30

» Slovensko nemška meja na . . . —140, 240

Koroškem . . . —60

» Narodni kataster Koroške . . . —60

Beneč-Sumavsky. Brodovski . . . —150, 250

odvetnik . . . —50

Bojan. Doktor Holman . . . —50

Burnett. Mali lord . . . —160, 260

Canakar. Aleš iz Razora . . . —150, 250

» Časnikarstvo in naši časniki . . . —80

Cech Seaplohek. Med knjigami . . . —50

in ljudmi . . . —120, 170

Erjavce-Savone. V naravi . . . —60

Halevy. Dnevnik . . . —120, 240

Jurčić. Zbrani spisi I.—XL. . . —30

Jelinek. Ukrajinske dame . . . —170, 270

Lah. Vaška kronika . . . —120, 240

Lipič. Strahovalci dveh kron. II. a . . . —120, 240

» Ljubzen in junaštra strahopetnega praporčaka . . . —80, 160

Murnik. Najhujši sovražniki . . . —6



V imenu nedolnih otrok **Tere-
zije, Friderike, Viljama, Marije,
Rosa in Feliksa** javljamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znanem
prežalostno vest, da je naša pre-
liubljena dobra mati, ozir. sestra,
gospa 229

Marija Podvornik roj. Perne
trgovka in posetnica

danes zjutraj po dolgi, mučni bo-
lezni, previdna s svetotatstvi za
umirajočo, mirno v Gospodu zaspala.
Zemeljski ostanki predrage po-
kornice se bodo prenesli jutri, dne
18. januarja ob 3. popoldne iz hiše
žalosti v Sp. Siški št. 82, k večnemu
počitku na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice služile se
bodo v cerkvi Marijinega oznanenja
oo. frančiškanov v Ljubljani.
Drago pokojnico rriporočamo v
molitev in blag spomin.

Sp. Siška, 17. januarja 1912

Žalnoči ostali.

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Dobrot.

Zahvala.

Za vse dokaze toplega sočutja,
ki se mi je izkazalo o priliki pre-
bride izgube naše preljubljene o-
pice in mamice, gospe 222

Minke Traun roj. Župevc

izrekam s tem v svojem in v imenu
svojih otrok **Minke, Radkote in
Verce** najiskrenejšo zahvalo. Še
posebno pa se najtopleje zahvalju-
jem vsem onim, ki so mi izkazali
svoje presrečno sočutje, s svojim
obiskom začasa boleznij in smrti
rajnice, vsem sorodnikom, pri-
ateljem in znanem, ki so poča-
stili s svojim spremstvom k več-
nemu počitku in vsem darovalcem
krasnih vencev.

Glince, dne 16. januarja 1912

Žalujoči soproz **Jakob Traun.**

Iščem varuhinjo k otrokom

majhnega in od 2-4 let starih — ženska
mora biti čez 30 do 45 let stara, zdrava,
dobrosrčna in lepega vedenja. Zahteva se
priazno ravnanje z otroki. — Le ženske s
temi lastnostmi naj pošljejo ponudbe pod
naslovom **Marija Rahjan, hotel Šmarje**
pri Jelšah, Spodnja Stajerska. 217

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštinem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 273

Dobro vpeljana

stavbinska obrt

se radi smrti imetnika z vsemi potreb-
nimi ščinami pod ugodnimi pogoji

ceno prodaja.

Vse podrobnosti se izvedo pri
Simona Treo dedičih v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 23 25. 223

Na debelo in drobno

po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marškim blagom in pleteninami.

3.4 **Devocionalije**

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnih.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunajska cesta, v bližini gostilne št. 6.

Trgovski poslovodja

star 24 let, z dobrimi referencami, 226
želi sprejeti manjšo trgovino v najem ali pa
vstopiti kot poslovodja kake podružnice.
Položi se lahko kavca. — Prijazni dopisi
na upravnštvo »Slov. Naroda« pod „št. 888“.

Ženitna ponudba!

Vdovec, star 45 let, brez otrok,
posetnik in vinski trgovec v najbližjem
kraju Sevnici ob Savi, ki ima poleg
tega še fiksne dohodka 1200 kron na
leto, želi dobiti, gospodinjstvo staro od
25 — 35 let, in da ima denarja naj-
manj 5000 kron.

Dopisi pod „100“ Sevnica ob
Savi, poste restante. 225

Pooblastila

občinske volitve

po sestavi izvrševalnega od-
bora nar. napredne stranke
se dobe

v Narodni knjigarni v Ljubljani.

Cena za 100 komadov 4 K.

Narodna

knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kanceljski, konceptni, dok-
umentni, ministrski, pisemski,
ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige
v vseh velikostih, tiskane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih
cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, peres, poročnikov,
radirk, tamoščkov, tablas,
goblet, črnila itd.

Barve za šole in umetnike

Razglednice

poročniške, humoristične, umet-
niške vseh vrst od najpreprostejših
do najfinjših.

Štampi za slike in dopisnice,
vezane v platno in v usnje

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Ceseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,

risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tintniki.

V Sodni ulici 4. II. nadstropje desno
se odda lepo opremljena

mešena soba

na ulico in s posebnim vhodom. 224

Mladenič,

trgovske zbirke in izveščan,
z znanjem slov., italijanskega, srbsko-
hrvaškega in nemškega jezika 227

išče službe tudi kot potnik.

Naslov pove upravnštvo »Sl. Naroda«.

J. Modic v Novi vasi pri Račaku

sprejme

učenca

iz boljše rednine 133
v prodajalno z mešanim blagom.

Lepi

dobri

cení

so naši izdelki. 6 velefinih, popolnoma plat-
nenih rjuh 150 x 20 cm vel. K 15.—, iste
150 x 220 cm vel. K 16.50. Kos Krejcarjeve
tkanine, velefino beljene 20 m K 18.— 30 m
sortiranih ostankov K 18.— Vzorci samo
najboljših tkanin za gospodinjstvo in oreme
gratis in franko

Tveritca platnine Brčje Krejcar, Dobruška, Celško.

Močni salon.

Castilim damam priporoča

filobuke

le naspinečnega ohuša

Joša Škot-Vanek

26 **Jože Franjo.**

Šatni filobuki večno pri-
pravljene. Tako tudi venci

s tralici in razne cvetlice
.. čoma izdelane ..

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16

na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela **Velika izber zgotovljenih**

divanov

otomanov in modrocev.

Jezikovne šole po metodi Berlitz.

Kolodvorska ulica 22 (hotel Ilirija) Ljubljana.

(številke to zglasenih učencev v Ljubljani znaša 47).

Pouk (v francoščini, angleščini in italijanščini) se prične še ta teden. Radi tega
se vsako lahko zgleda še danes v četrtak, dne 18. januarja in
sicer v Kolodvorski ulici št. 22 (hotel Ilirija), Ljubljana
med 10. uro popoldne in 9. uro zvečer pri g. L. Duffortu. — Posebno si je treba
zaznamiti: 1. da po Berlitzovi metodi učitelj (Francoz, Anglež, Italijan, po
rojstvu) govori samo en jezik in to je svoj lasten materinski jezik in da sme
samo v tem jeziku poučevati. — 2. Da učenec pri Berlitzovi metodi sliši in go-
vori (že od prve ure naprej) samo ta jezik, ki se ga hoče naučiti. Vsako pre-
stavljanje je izključeno.

NB. Ker se bo sestavilo več skupin, prosimo one, ki se zanimajo, da se zgoraj
omenjeni dan in kraj pri nas zglase.

„SLAVIJA“

.. . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . .

Reservni fond 5.539.285.24. — Izplačane odškodnine in kapitalije 2.113.393.693.61.

Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države z vsakozelo slovensko-narodno upravo.

Vsa potrebna dejanja

čiglasne so v

astne: bančnej hiši

Federativno zastopstvo v Ljubljani

Cerca si signorina

scopo conversazione

e lettura italiana.

Offerte sotto Dr. X

Gospod išče

1 ali 2 opravljeni sobi

do 1. februarja.

Ponudbe na upravnštvo »Slov.
Naroda« pod D. Z. 220

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja

iz proste roke 175

enonadstropna hiša

na Selu 28 pri Ljubljani.

Natančneje se poizve pri **Franu Jo-
zeraku v Novem Vodmatu št. 53.**

Službo gospodinje

pri gospodih želi boljše kavarica. 218

Prevzame tudi večje gospodinjstvo.

Naslov v upravnštvo »Slov. Naroda«.

Na zelo prometnem kraju blizu Ljubljane

se da v najem 201

trgovina

z mešanim blagom in lepim stanovanjem.

Bogastvo zagotovljeno. Odra se le na
spretno trgovce. — Ponudbe na uprav-
ništvo »Sl. v Naroda« pod „Mokarija“.

Večje industrijalno podjetje

oddaja službo

oskrbnika.

Reflektanti z dobro preteklostjo, po-
trebno inteligenco in znanostmi ter
energičnim nastopom, stavijo naj po-
nudbe pod „Oskrbnik“ na uprav-
ništvo »Slovenskega Naroda«. 181

Proda se

blagajna

„Universal kasse“ novejšega sistema.

Ogleda se jo lahko pri

g. Emilu Klebčaverju, mehaniku

v Ljubljani, Mišerjeva ul. št. 12.

Na Sv. Petra cesti 47, I. nadst.

se sprejme 124

učenko

k šivilji oblek.

Odda se takoj v Selenburgovi ulici št. 6

srednjevelik ulični lokal

s poleg ležečim prostorom za skladišče,

pripraven za trgovino oz. za obrt.

Sprejme se 196

družabnik

z vlogo 15.000 K v industrijalno podjetje.

Ponudbe na upravnštvo »Sloven-
skega Naroda« pod „tovarna“.

Hiša z gostilno

v eni najbolj živahnih ulic v Ljubljani

s hlevom in šupo, gostilniškim in vrtnom

za zelenjavo; pod hišo je 20 m dolga

in do 4 m visoka klet; pripravna je

tudi za vsako drugo obrt, ie 16 let še

davka prosta se radi boleznij prodaja.

Poizve se: **Prisojna ulica št. 5.**

Priporočamo našim
: gospodinjam :



KOLINSKO CIKORIJO



iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Telefon šte. 16.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon šte. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbotekniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.



Proč z britvijo!

— Higijensko britje — brez britve, brez aparata. Namažeš se, se umiješ in si v 5 minutah brezhibno obrat. Ne moreš se urezati, ne kaj nalesti; brez pekočin po britju. Ogrski preparat »Prvič z britvijo« je zamenjano neškodljiv in stoji pod stalno kontrolo sodnega kemika dr. G. Bischoffa v Berlinu. Edini oblaščno preizkušen britni aparat. Velika škatlja z okoli 50 kratno rabo proti vpošiljavu K 350 ali po povzetju (50 vinarjev). Vse garniturne pritiskline K 1.—
Razpečevališče „Messer weg!“ Dunaj II. Schöllerhofgasse 5, 1. et. y.
Premnogo zdrav. izpričeval. Na tisoče priznanih pism. V inozemstvu že 3 l. z velikim uspehom uvedeno.

Prodajalka

z večletno prakso meš. trg. stroke, zmožna voditi tudi kako filijalo, pridna in zanesljiva, 184
želi službo z začetkom februarja premeniti.
Ponudbe na upravištvu tega lista pod šifro: „Pridnost“

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvršuje vsa čevljarška dela do najfinerše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.
Izdeluje tudi prave gorske in telovadsko čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera i. poslan čevlji. 245

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 20
DR. GELBERG AUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.



Valjčni mlin v Domžalah J. Bončar

149 naznanja cenj. občinstvu, da je otvoril
na Poljanski cesti šte. 19
prodajo moke in drugih mlevskih izdelkov
na drobno in debelo,

ter se priporoča za cenj. naročila — Vedno sveže in dobro blago po najnižjih cenah. — Na zahtevo se naročila tudi dostavijo na dom.

Slavn. občinstvu v Ljubljani, posebna pa obiskovalcem iz dežele
vljudno naznanjam, da sem prevzel dobroznano

gostilno „Zlata riba“ v Stritarjevi in Ribji ulici.

Točil bodem vedno le dobro in pristno vino in pivo iz soda ter postrežem vedno cenj. gostom z dobro domačo kuhinjo. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Posebna soba za klube. Zmerne cene. 198 Točna postrežba.

Za mnogobrojne obiske se priporoča
Emil Keržišnik, gostilničar pri „Zlati ribi“.

Anton Bajec



umetni in trgovski vrtnar
naznanja št. p. a. občinstvu, da se nahaja njegov
cvetlični salon
Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.
Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Okusno delo in zmerne cene
Zunanja naročila točno.
Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
IVAN SOKLIČ.
Pod Trančo št. 2. Postaja električne železnice.

Zadnji čas

je, da naročite
Koledar za kmetovalca
Spisal J. Legvart.



Varstvena znamka.
ker je le še malo iztisov v zalogi.
Naroča se pri
Ivan Bonaču v Ljubljani.
Pri desetih iztisih se eden navrže.

Poslednja novost Paganinija piano z gosli in harmonijem

prvi na vsem Avstrijskem se lahko vidi
in sliši ob prosti vstopnini
v hotelu „Ilirija“.

Pozor! Pozor! Kavarna Ilirija. Danes in vsak dan koncert

mešanega tamburaškega in pevskega društva „Jadran“ iz Srema.
Začetek ob 8. zvečer. — Cene navadne. — Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča:
Aleks. Heger.

ING. UHLIR



Tehnični biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta šte. 26 (poleg plinarne)

izdeluje:

Resljeva cesta šte. 26 (poleg plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, strope, dvo-
rane, zaziidke turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzetje zgradb,
tehnična mnenja. ::

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlini,
žage, opekarne,
moderne apnenice. ::

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.